

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Στην Αθήνα σήμερα 4 Ιουλίου 1999 ημέρα Κυριακή και ώρα 14.30' μ.μ. στην Αίθουσα 223 (2ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία του Προέδρου της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής κ. Ιωάννη Γιαννακόπουλου, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση των θεμάτων: εθνική οικονομία, φορολογία - φοροδιαφυγή, το χρήμα, διαφήμιση, καταναλωτισμός, περιβάλλον, της σύνθεσης Κειμένων των μαθητών από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Σύνοδος Δ' 1998 - 1999.

Στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της «Βουλής των Εφήβων» συμμετείχαν οι εξής «Έφηβοι Βουλευτές»: Αλευριάδου Ιωάννα (Β' Αθήνας), Αναστασοπούλου Αικατερίνη (Νομός Καστοριάς), Αποστολίδου Δέσποινα (Νομός Κιλκίς), Βαρβαρούση Βασιλική (Νομός Λαρίσης), Βασιλειάδης Κωνσταντίνος (Νομός Δράμας), Βούλγαρης Λάζαρος (Νομός Πιερίας), Βρεττού Κασσιανή (Νομός Λευκάδας), Βρίτκας Αθανάσιος (Α' Θεσσαλονίκης), Γκίνης Θωμάς (Α' Πειραιά), Δαρζέντα Μαρία (Επικρατείας), Δόμπα Δήμητρα-Μαργαρίτα (Νομός Έβρου), Δρίβα Ευαγγελία (Νομός Λακωνίας), Ζαμάνη Μαριλένα (Νομός Χαλκιδικής), Ιωαννίδης Μιχαήλ (Β' Αθήνας), Καβακλιώτης Αθανάσιος (Νομός Σερρών), Καλεντέρη Μαρία (Νομός Φωκίδας), Καμενίδου Αθηνά (Γερμανία, Γραφείο Ντύσσελντορφ), Καραδήμου Σουλτάνα (Νομός Κοζάνης), Καράμπασης Αναστάσιος (Επικρατείας), Καρβούνης Γεώργιος (Γερμανία, Γραφείο Μονάχου), Κασδοβασίλη Δέσποινα (Νομός Δωδεκανήσου), Κιοτζένη Ευφροσύνη (Νομός Καβάλας), Κοντονή Νίκη (Νομός Πρέβεζας), Κοτσάκου Μαρία (Α' Θεσσαλονίκης), Κοτσώνη Γαβριέλλα (Αυστραλία), Κούκου Γεωργία (Υπόλοιπο Αττικής), Κουτσονής Αναστάσιος (Νομός Καβάλας), Κυριακού Σοφία (Γερμανία, Γραφείο Βερολίνου), Κωνσταντινίδης Γρηγόρης-Ορφέας (Β' Θεσσαλονίκης), Λέκκα Αριστέα (Νομός Χανίων), Λιναρδάκης Στυλιανός (Νομός Λασιθίου),

Μάλιακα Μαρία (Νομός Ιωαννίνων), Μάρα Έλενα (Αμμόχωστος), Μαρλάση Ελένη (Νομός Βοιωτίας), Μαυρόπουλος Γεώργιος (Β' Αθήνας), Μητρογιάννη Γαρυφαλλιά (Γερμανία, Γραφείο Μονάχου), Νικολαΐδης Νικόλαος (Νομός Πέλλας), Ντουλάκη Ευαγγελία (Νομός Ηρακλείου), Παναγιώτης Αντώνης-Μάριος (Νομός Μαγνησίας), Παπαδοπούλου Μάρτα (Νομός Κερκύρας), Παπαδοπούλου Χρυσάνθη (Νομός Ξάνθης), Πισκιλίδης Μουράτιος (Νομός Κοζάνης), Σακαράκη Ελευθερία (Νομός Χίου), Σιτζάνη Σπυριδούλα (Α' Αθήνας), Σταθοπούλου Μαριάννα (Α' Αθήνας), Σταράμου Θάλεια (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Στειακάκη Ελένη (Νομός Ηρακλείου), Τάλλιος Αντώνης (Α' Αθήνας), Τούντα Δήμητρα (Νομός Αργολίδας), Τριμανδήλη Μαρία (Νομός Μεσσηνίας), Τσούκκας Αβράμης (Αμμόχωστος-Κύπρος), Φαρμάκη Μερόπη (Νομός Ιωαννίνων), Φιλίππου Κυπριανός (Λευκωσία-Κύπρος), Φραγκούλη Μυρτώ (Νομός Ιωαννίνων), Χαλκιαδάκη Αικατερίνη (Α' Αθήνας), Χουχορέλου Δήμητρα (Νομός Λαρίσης), Χριστοπούλου Δήμητρα (Νομός Βοιωτίας) και ο Χρυσοβιτισιώτη Σταυρούλα (Νομός Αρκαδίας).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αγαπητές και αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, είμαι ο Πρόεδρος της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής. Ονομάζομαι Ιωάννης Γιαννακόπουλος, εκλέγομαι για δεύτερη φορά Βουλευτής και είμαι πληρεξούσιος του ελληνικού λαού από το Νομό Μεσσηνίας.

Σας καλωσορίζω όλους και εγώ με τη σειρά μου, μετά το καλωσόρισμα του Προέδρου της Βουλής. Έχω να σας πω ότι είστε πραγματικά το μέλλον της χώρας μας. Σε σας προσβλέπουμε σε πάρα πολλά ζητήματα. Πιστεύω ότι παρά τις όποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει και σήμερα η ελληνική νεολαία –πριν από τριάντα, σαράντα χρόνια ή και είκοσι χρόνια τα πράγματα ήταν πολύ δυσκολότερα– οι συνθήκες είναι πολύ πιο ευίωνες, αγαπητές και αγαπητοί έφηβοι. Από εσάς εξαρτάται το πώς θα δρομολογήσετε τη ζωή σας από εδώ και πέρα.

Εύχομαι προσωπικά σε όλες και σε όλους καλή επιτυχία, καλή σταδιοδρομία στη ζωή σας και πάνω από όλα καλή υγεία.

Αυτά τα λίγα λόγια ήταν από την ψυχή μου και από την καρδιά μου.

Τώρα θα μπούμε στο θέμα της διαδικασίας. Πριν μπούμε, όμως, στις ομιλίες, θα πρέπει να πούμε για τη διαδικασία της συζήτησης.

Η εισηγήτρια θα μιλήσει για οκτώ λεπτά και καθένας από εσάς, που θέλει να μιλήσει, θα μιλήσει για τέσσερα λεπτά. Όποια ή όποιος Έφηβος Βουλευτής θέλει να δώσει στο Προεδρείο κάποια γραπτή πρόταση, να τη δώσει. Η πρόταση θα έρθει σε ψηφοφορία, μετά την ψηφοφορία των θεμάτων της Σύνοψης Κειμένων.

Βεβαίως, υπάρχει η ευχέρεια, αγαπητές και αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, να μιλήσετε όλοι και δοθεί η δυνατότητα να ακουστείτε όλοι.

Δεν είναι ανάγκη να σας αναλύσω τον ωραίο αυτό θεσμό των Εφήβων Βουλευτών, που έγινε εδώ και τέσσερα χρόνια. Πιστεύω ότι φέρνει τα νιάτα της πατρίδας μας σε επικοινωνία με το ναό της Δημοκρατίας. Πιστεύω ότι ήταν μία από τις πάρα πολύ καλές πρωτοβουλίες του Προέδρου της Βουλής κ. Απόστολου Κακλαμάνη, την οποία ενστερνίστηκαν όλα τα κόμματα και νομίζω πως επιτυχημένα προχωράει και κάθε χρόνος που περνάει γίνεται πιο επιτυχημένη.

Δεν νομίζω πως είναι ανάγκη να πω –πιστεύω ότι το γνωρίζετε– ότι όποιος θέλει να μιλήσει, θα σηκώνει το χέρι του για να πάρει το λόγο. Θα σας ακούσουμε με πολύ μεγάλη προσοχή και με πολύ μεγάλη κατανόηση. Μπορείτε να εκφράζεσθε ελεύθερα μέσα στα πλαίσια της λογικής και μέσα στο χρόνο που σας δίνει ο Κανονισμός.

Από τη μεριά μου δεν έχω να πω πολλά πράγματα, γιατί δεν θέλω να σας κουράσω.

Ο κ. Χαράλαμπος Μελισσάρης, Καθηγητής και μέλος της Επιτροπής του Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων», μπορεί, αν θέλει, να σας πει και αυτός με τη σειρά του λίγα λόγια. Ορίστε, κύριε Μελισσάρη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΗΣ (Καθηγητής και Μέλος της Επιτροπής Προγράμματος): Αγαπητές και αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να σας συγχαρώ, γιατί είναι γεγονός ότι από τα 19.500 περίπου γραπτά που έστειλαν εδώ οι συμμαθητές σας από την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι δικές σας διακρίθηκαν και γι' αυτό είσθε εδώ σήμερα, εκπρόσωποι όλων αυτών των παιδιών, δηλαδή, των 19.500 συμμαθητών σας, για να πείτε τη γνώμη σας, αλλά και να εκφράσετε και τις απόψεις και τη γνώμη σας για εκείνες τις απόψεις.

Σας εύχομαι πρόοδο, ιδιαίτερα για τους μαθητές της Β' Λυκείου εύχομαι τα αποτελέσματα να είναι πολύ καλά, όταν γυρίσετε στις ιδιαίτερες πατρίδες σας και καλό καλοκαίρι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επαναλαμβάνω, αγαπητοί και αγαπητές Έφηβοι Βουλευτές, ότι, εάν έχετε έτοιμες τις προτάσεις σας, έχει καλώς. Εάν δεν τις έχετε έτοιμες, δεν είναι ανάγκη να αγχώνεστε και να αρχίσετε να γράφετε τώρα κάποια πρόταση.

Καλώ, λοιπόν, στο βήμα την εισηγήτρια της Επιτροπής Οικονομικών, τη δεσποινίδα Θάλεια Σταράμου, η οποία είναι από το Νομό Αιτωλοακαρνανίας. Αν θέλετε, μπορείτε να μιλήσετε από τη θέση σας. Μπορείτε, όμως, να έρθετε και εδώ στο πρώτο έδρανο, όπου είναι το μικρόφωνο.

ΘΑΛΕΙΑ ΣΤΑΡΑΜΟΥ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Είναι καλύτερα από εδώ, κύριε Πρόεδρε.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων, αξιότιμε κύριε μέλος της Επιτροπής του Προγράμματος, αξιότιμοι Έφηβοι Βουλευτές. Εκ μέρους των Εφήβων Βουλευτών έχω οριστεί εισηγήτρια της Επιτροπής αυτής και θα μιλήσω για τα θέματα που την απασχολούν.

Η Ελλάδα, μια μικρή χώρα της Ευρώπης και μάλιστα γεωγραφικά απομονωμένη από αυτήν, αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η οικονομική πολιτική της χώρας μας είναι αναποτελεσματική για να τα ξεπεράσει.

Για να ακολουθήσει, όμως, την παγκόσμια οικονομία είναι σωστό να ενταχθεί, έστω και με θυσίες, στην Ο.Ν.Ε. Υπάρχουν δυνατότητες να πετύχουμε, υπό όρους βέβαια, μέσα στην Ο.Ν.Ε. Η ένταξη και η παραμονή προϋποθέτουν μια σειρά παρεμβάσεων σε διάφορους τομείς και γενικά, τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας μας.

Οι επισημάνσεις και παρεμβάσεις θα πρέπει αξιοκρατικά να ξεκινήσουν από τη σωστή ενημέρωση των πολιτών σε όλους τους τομείς (πολιτική ενημέρωσης), έτσι ώστε, πριν γίνει η αρχή για έναν αγώνα, μια θυσία του λαού, να γνωρίζει ποιος είναι ο σκοπός του, ο στόχος του, να γνωρίζει τις εναλλακτικές λύσεις και να γίνει συλλογικά δραστήριος και συμμετοχός στον αγώνα, εκφράζοντας άποψη. Η ενημέρωση και η συμμετοχή θα συμβάλλουν στην αλλαγή νοοτροπίας του Έλληνα, που σήμερα ενδιαφέρεται ενεργά για το ατομικό συμφέρον και όχι για το συλλογικό. Είναι γνωστό ότι οι Έλληνες είμαστε συλλογικά ανενεργοί, δεν δραστηριοποιούμαστε, ενώ διαπρέπουμε ατομικά.

Για τον εκσυγχρονισμό της χώρας μας και την ένταξη της στην Ο.Ν.Ε., θα πρέπει να γίνουν πραγματικότητα –αν όχι όλοι– κάποιοι από τους στόχους μας, όπως:

– Αξιοκρατία στο δημόσιο τομέα, ώστε το κάθε άτομο να βρίσκεται στη σωστή θέση εργασίας, ανάλογα με τα προσόντα του, τις σπουδές του, την ηλικία του.

– Εξάλειψη της οικογενειοκρατίας στο δημόσιο τομέα.

– Διαφήμιση των τουριστικών και πολιτιστικών στοιχείων που διαθέτει η Ελλάδα, δίνοντας καλή εικόνα στις ξένες χώρες, με σκοπό την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και συναλλάγματος.

– Απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων.

– Κοινωνική πολιτική, για να μην προκληθούν αναταραχές και απεργίες.

– Δημιουργία κράτους-πρόνοιας.

– Εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα.

– Μείωση της φοροδιαφυγής και της ανεργίας με ελέγχους.

– Μείωση του κρατικού χρέους, ελαττώνοντας τις δαπάνες.

– Σωστή δημοσιονομική πολιτική, ώστε οι πόροι να απορροφώνται με τη μεγαλύτερη δυνατή χρησιμότητα.

– Εξυγίανση προβληματικών επιχειρήσεων για μείωση της ανεργίας.

– Έλεγχος και τραπεζικός προγραμματισμός όλων των καταναλωτικών υπηρεσιών.

– Μέριμνα για τη γεωργία, την κτηνοτροφία και το εργατικό δυναμικό, δίνοντας κίνητρα για παραμονή των ανθρώπων αυτών στην περιοχή τους.

– Οικονομικά κίνητρα στα άτομα των παραμεθόριων περιοχών, για να αποφευχθεί η ερήμωσή τους και να μην αντιμετωπίζει το ελληνικό κράτος εδαφικές διεκδικήσεις από άλλα κράτη.

– Φορολογικές ελαφρύνσεις που μέσα σε αυτές συγκαταλέγονται η μείωση των επιτοκίων δανεισμού για κεφαλαιουχικά και όχι καταναλωτικά αγαθά.

– Άλματα στη βιομηχανία, στην τεχνολογία και στην πληροφορική.

– Εκμετάλλευση της γεωπολιτικής μας θέσης, έτσι ώστε η Ελλάδα να γίνει γέφυρα οικονομικής συνεργασίας και ανταλλαγών με την Ανατολική Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή.

– Ανάπτυξη φιλικών και εμπορικών σχέσεων με τις γειτονικές μας χώρες.

– Μείωση του καταναλωτισμού που συνεπάγεται η μίμηση, οι κακές συνήθειες και η επίδειξη.

– Περιορισμός και αυστηρός έλεγχος των διαφημίσεων, για να αποφευχθεί η εισχώρηση της διαφήμισης παντού και ανεξέλεγκτα και να επιφέρει τον καταναλωτισμό.

– Προσπάθεια για ίση κατανομή του εισοδήματος, ώστε να μειωθεί η ψαλίδα ανάμεσα στη μειονότητα που κατέχει μεγάλες περιουσίες και την πλειονότητα που κατέχει τα λίγα.

– Στο Χρηματιστήριο πρέπει να ελέγχονται τα κεφάλαια, ώστε να μην υπάρχει «ξέπλυμα μαύρου χρήματος».

– Παροχή κονδυλίων για διαφημιστική ενημέρωση των πολιτών, έτσι ώστε να μη νομίζουν ότι το Χρηματιστήριο είναι ένα μέσο γρήγορου πλουτισμού. Γιατί αυτοί, δηλαδή, οι μικροεπενδυτές, επηρεάζονται εύκολα από όχι σίγουρα αξιόπιστες πηγές. Και αυτό, για να μην έχουμε φαινόμενα, όπως του αμερικανικού κραχ του 1929, στο οποίο υπήρξε μια μαζική προώθηση πώλησης μετοχών, με συνέπεια τη ραγδαία μείωση των τιμών τους και τελικό αποτέλεσμα την κατάρρευση του Χρηματιστηρίου.

– Η κρατική μηχανή και η νομοθεσία να εμποδίζουν τη συγκέντρωση μεγάλων κεφαλαίων σε λίγα χέρια.

– Στόχος του ελληνικού κράτους θα πρέπει να γίνει η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας, απέναντι στις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες, σε θέματα ποιότητας, ποσότητας, προϊόντων και παροχής υπηρεσιών.

– Επίσης, ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λάβει το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με την ποιότητα των τροφίμων, που παράγονται και εισάγονται στην Ελλάδα.

Όσον αφορά στο περιβάλλον, διαπιστώνεται η καταστροφή του και η διατάραξη του οικοσυστήματος, γιατί επικρατεί η λογική του εμπορίου και του κέρδους, η νοοτροπία του ευδαιμονισμού και της αδιαφορίας. Αυτά, στην πράξη, εμφανίζονται με την αλόγιστη επέμβαση στη φύση σε βάρος της ισορροπίας της υγείας και του μέλλοντος της ανθρωπότητας.

– Η ύπαρξη αυστηρής νομοθεσίας για να μην παράγονται ή εισάγονται γενετικά μεταλλαγμένα τρόφιμα.

– Αυστηρή, επίσης, πρέπει να είναι η νομοθεσία σχετικά με την κλωνοποίηση και τους σκοπούς στους οποίους στοχεύει.

– Για να μειωθεί παγκοσμίως η επιβάρυνση του περιβάλλοντος, χρειάζεται να γίνουν μια σειρά βελτιώσεων και απαγορεύσεων παρεμβατισμού στη φύση από όλους μας. Προτείνεται η αγρανάπαυση, δηλαδή, η περιοδική διακοπή των καλλιεργειών, έτσι ώστε η φύση να επανακτήσει τις δυνατότητες της για παραγωγή, που λόγω των εντατικών καλλιεργειών, έχει χάσει αυτήν της τη δυνατότητα.

– Πρέπει να γίνει συστηματική περιβαλλοντική αγωγή, πληροφόρηση των νέων και ένταξή της ως βασικού μαθήματος στα σχολεία, επιβάλλοντας επίσης προγράμματα δενδροφύτευσης και εκδρομών στη φύση και σε αρχαιολογικούς χώρους, προβάλλοντας το φυσικό κάλλος και το σεβασμό σε κάθε οντότητα του περιβάλλοντος.

– Σε οποιαδήποτε περιβαλλοντική επέμβαση, να επιβάλλεται η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και να υπάρχουν κυρώσεις σε κάθε περιβαλλοντική παρανομία.

Να υπάρχουν κέντρα πληροφόρησης και παιδείας και εξειδικευμένες πληροφορίες στον πολίτη και να ιδρυθούν οργανισμοί παρέμβασης, προστασίας και ελέγχου, διεθνώς.

Οι λύσεις στα σύνθετα αυτά προβλήματα δεν είναι εύκολες, αλλά είναι επιτακτικές.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστώ κυρία Σταράμου.

Έφηβοι Βουλευτές πρέπει να δημιουργήσουμε έναν κατάλογο ομιλητών, για τη συζήτηση. Γι' αυτό, θα σας παρακαλέσω, όποιος θέλει να μιλήσει να δώσει τώρα το όνομά του, ώστε να γίνει ο κατάλογος και να αρχίσουμε να συζητούμε κανονικά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Β' Αθηνών): Θέλω να ρωτήσω κάτι. Κάποιος που δεν έχει ετοιμάσει κάποια ομιλία για σήμερα, μπορεί να μιλήσει αύριο;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Και βέβαια, μπορεί. Ανεξάρτητα, όμως, απ' αυτό, εάν κάποιος θέλει να μιλήσει, χωρίς να έχει προετοιμαστεί, μπορεί να το κάνει τώρα δια ζώσης. Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Στο τετράλεπτο, μπορείτε να μιλήσετε, αρκεί να είναι για θέματα της επιτροπής μας,

δηλαδή, θέματα Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος.

ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΚΑΡΑΔΗΜΟΥ (Νομός Κοζάνης): Μπορούμε να αναφερθούμε και σε προβλήματα περιβαλλοντικά του Νομού μας;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Βεβαίως.

ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΚΑΡΑΔΗΜΟΥ (Νομός Κοζάνης): Σας ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Τα προβλήματα περιβάλλοντος είναι θέματα της επιτροπής μας. Γι' αυτό το διευκρίνισα. Στην επιτροπή μας εξετάζουμε και μπορείτε ελεύθερα να τοποθετηθείτε, σε θέματα που υπάγονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ (Νομός Πιερίας): Μπορούμε να εκφράσουμε κάποιο προβληματισμό μας μετά το τέλος του λόγου ενός εκ των εισηγητών;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Βεβαίως και μπορείτε. Όχι μόνο στον εισηγητή, αλλά και στη Σύνθεση Κειμένων. Αυτό που έχει σημασία, όμως, είναι όχι να εναντιωνόμαστε, να επιδοκιμάζουμε ή να αποδοκιμάζουμε την ομιλία κάποιου συναδέλφου. Απλά, μπορείτε να πείτε ότι, κατά την προσωπική μου άποψη, το θέμα αυτό δεν είναι έτσι, όπως ο συνάδελφος το ανέπτυξε.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ (Νομός Πιερίας): Να διατυπώσει κάποια άλλη γνώμη;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μπορείτε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΣΗΣ (Νομός Φωκίδας): Ονομάζομαι Καραμπάσης Αναστάσιος και είμαι από το Νομό Φωκίδας.

Θα μπορέσουμε να θέσουμε κάποιες ερωτήσεις προς συζήτηση στο σύνολο των Έφηβων Βουλευτών της επιτροπής μας;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ερωτήσεις προς ποιον; Προς εμένα;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΣΗΣ (Νομός Φωκίδας): Είτε προς εσάς, είτε προς τους άλλους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Είναι ένα πολύ ουσιώδες θέμα. Η διαδικασία προβλέπει να ακουστούν οι Έφηβοι Βουλευτές, μέλη της Επιτροπής Οικονομικών. Επειδή και πέρσι παρατηρήθηκε κάτι τέτοιο, όπως είπα, είμαστε εδώ για να σας ακούσουμε. Εγώ είμαι πρόεδρος της επιτροπής, για να διευθύνω τη διαδικασία και όχι για να απαντώ στα ερωτήματά σας.

Θα μπορούσα με ευκολία, πιστεύω, να απαντήσω στα περισσότερα ερωτήματά σας, όμως, ο χρόνος θα καταναλωνόταν στο να μιλάω εγώ, παρά εσείς. Γι' αυτό, θα παρακαλέσω να πείτε τις θέσεις σας, για να προλάβουν να μιλήσουν περισσότεροι συνάδελφοί σας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Β' Αθήνας): Ονομάζομαι

Μιχάλης Ιωαννίδης και είμαι από τη Β' Περιφέρεια Αθηνών. Πρέπει να δηλώσουμε σήμερα την πρόθεσή μας για να μιλήσουμε αύριο;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ναι, αλλά και αύριο, όμως, μπορεί να γίνει αυτό.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Β' Αθήνας): Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Για την Ολομέλεια ή για την Επιτροπή;

ΜΙΧΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (Β' Αθήνας): Για την Επιτροπή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Για την Επιτροπή, καλύτερα δηλώστε το, σήμερα. Και αύριο, όμως, θα υπάρξει η ευκαιρία.

Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην Αίθουσα ο Γενικός Γραμματέας της Βουλής, Καθηγητής κ. Παναγιώτης Τζωρτζόπουλος.

ΜΥΡΤΩ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ (Νομός Ιωαννίνων): Εάν θελήσουμε να θέσουμε ένα θέμα, που δεν έχει τεθεί από την εισηγήτρια, μπορούμε να το δώσουμε ως πρόταση στην Επιτροπή να το συζητήσουμε εδώ πέρα, δηλαδή, να γίνει μία πρώτη αναφορά;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μπορείτε να τοποθετηθείτε γραπτώς και να δώσετε τη δυνατότητα να συζητηθεί.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (Β' Περιφέρεια Θεσσαλονίκης): Μπορούμε να αναφερθούμε σε θέματα, σε εθνικό, αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Όποιο θέμα αφορά τα υπουργεία, που σας προανέφερα, δηλαδή τα Υπουργεία Περιβάλλοντος, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, βεβαίως και μπορείτε. Φαντάζομαι ότι θα θέλετε να αναφερθείτε σε θέματα της Ο.Ν.Ε. κ.λπ. Βεβαιότατα.

Το λόγο έχει η Μυρτώ Φραγκούλη.

ΜΥΡΤΩ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ (Νομός Ιωαννίνων): Θα μπορούσα να μιλήσω λίγο αργότερα, γιατί θέλω να προετοιμάσω τη γραπτή πρόταση, που σας είπα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Παρακαλώ να σηκώσει το χέρι του όποιος θέλει να μιλήσει πρώτος. Όπως έλεγαν οι αρχαίοι, «τις αγορεύειν βούλεται»;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ (Νομός Δράμας): Εγώ, κύριε Πρόεδρε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ (Νομός Δράμας): Αξιότιμε κύριε πρόεδρε της Επιτροπής των Οικονομικών Υποθέσεων, αξιότιμε κύριε Γενικό Γραμματέα της Βουλής των Ελλήνων, αξιότιμε κύριε μέλος της επιτροπής του προγράμματος, αξιότιμοι συνάδελφοι της Βουλής των Εφήβων, αξιότιμοι κυρίες και κύριοι ακροατές, τα πρόσφατα θλιβερά γεγονότα στη γείτονα και φίλη Σερβία, όπου η Μακιαβελική νέα τάξη πραγμάτων απέδειξε ότι το δίκαιο δεν αναζητείται πλέον

στην αλήθεια, αλλά στην επικράτηση της βούλησης και των συμφερόντων του ισχυρότερου, κατέρριψαν και τις τελευταίες επιφυλάξεις μας, όσον αφορά την ένταξη της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε., που είναι η εξελιγμένη μορφή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πατρίδα μας, που από γεωγραφικής άποψης είναι απομακρυσμένη από τις υπόλοιπες αναπτυγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που περιστοιχίζεται από χώρες που βρίσκονται σε οικονομική κατάρρευση και με δεδομένη την κακή γειτονία της Τουρκίας, δεν έχει άλλη επιλογή για οικονομική πρόοδο, αλλά και εθνική ασφάλεια, από τη συμμετοχή της στην Ο.Ν.Ε.

Η σύνταξη της Λευκής Βίβλου στη Συνθήκη του Μάαστριχτ είναι γνωστό ότι προβλέπει την οικονομική ανάπτυξη σε βάρος του κοινωνικού κράτους. Τα στοιχεία που συνθέτουν το μέλλον των ασθενέστερων και κοινωνικά τάξεων των χωρών της Ο.Ν.Ε. είναι απογοητευτικά, όπως η ανεργία, η κοινωνική ανισότητα, η κατάργηση του κράτους πρόνοιας και η παγκοσμιοποίηση της φτώχειας με την κατάργηση των συνόρων.

Από τη μία τα θετικά στοιχεία της συμμετοχής μας στην Ο.Ν.Ε. προβάλλουν την επιτακτική ανάγκη της ένταξής μας με κόστος κοινωνικό και πολιτικό, με θυσίες που έγιναν και με ακόμη περισσότερες, που πρέπει να γίνουν, με ορθές στρατηγικές δράσεις απαλλαγμένες από μικροκομματικά συμφέροντα, όσον αφορά την εξωτερική πολιτική μας, με ριζικές αλλαγές στη νοοτροπία μας, που διακατέχεται ακόμη από διάφορα ανατολίτικα σύνδρομα, με σωστή επαγγελματική, τεχνολογική και επιστημονική κατάρτιση, απαλλαγμένη από τη νοοτροπία της εκμετάλλευσης, των θέσεων εργασίας από τα κομματικά συμφέροντα, αλλά διαποτισμένη από το πνεύμα «ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση», με την παροχή ίσων ευκαιριών για όλους, ώστε να αποκτούμε κίνητρα, για να γινόμαστε διαρκώς καλύτεροι.

Από την άλλη πλευρά, τα αρνητικά στοιχεία που αφορούν τις ασθενέστερες τάξεις, θα πρέπει να μας προβληματίσουν, ώστε να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις ικανές, εάν όχι να απαλείψουν, τουλάχιστον να ελαχιστοποιήσουν, στο μέτρο του δυνατού, τις δυσμενείς επιπτώσεις.

Κρίνεται απαραίτητη η εξεύρεση νέων θέσεων εργασίας και η διασφάλιση των ήδη υφισταμένων με τη θέσπιση κανόνων δικαίου, που να διασφαλίζουν από τη μία μεριά τη θέση του εργαζομένου στην αγορά εργασίας θεσπίζοντας αξιολογικά κριτήρια, σωστό επαγγελματικό προσανατολισμό, εργασιακή εκπαίδευση, συνταξιοδοτικά δικαιώματα και σύγχρονη υγειονομική κάλυψη. Από την άλλη, όμως, το δίκαιο επιτάσσει να διασφαλίζεται και η εργοδοσία, ιδιωτική και κρατική, από τον κακό και αδιάφορο εργαζόμενο, ούτως ώστε να μην υπάρχει παρακμή στη δημόσια διοίκηση και μαρasmus στις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Η εξεύρεση θέσεων εργασίας μπορεί να γίνει και μέσα

από τις γεωργικές καλλιέργειες, την απασχόληση στην κτηνοτροφία και την εκμετάλλευση του υπεδάφους με κίνητρα για τη γεωργική και κτηνοτροφική ενασχόληση, με ενημέρωση και εκπαίδευση του αγροτικού πληθυσμού, ώστε να γίνονται οι καταλληλότερες καλλιέργειες, ανάλογα με τις ιδιομορφίες του εδάφους, δίνοντας έμφαση στον πλουραλισμό των καλλιεργειών και στην εκμηχάνιση των εργασιών.

Εξάλλου, το φορολογικό σύστημα θα πρέπει να διαπνέεται από τη δημοκρατική και δίκαιη αρχή της συνεισφοράς καθενός στο κράτος, σύμφωνα με τα πραγματικά οικονομικά δεδομένα, ούτως ώστε να μη θεωρούν οι πολίτες ότι αδικούνται, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε ότι η απόδοση των φόρων είναι εθνικό καθήκον του κάθε πολίτη και ότι κλέβοντας το κράτος, κλέβουμε τον ίδιο τον εαυτό μας.

Όλα τα προαναφερθέντα είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν και να λειτουργήσουν υποδειγματικά μόνο με την ενεργό συνεργασία κράτους και πολιτών. Άλλωστε, δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε ότι το κράτος είμαστε εμείς οι ίδιοι, ότι οι εκάστοτε κυβερνήσεις δεν λειτουργούν ελέω Θεού, αλλά εκλέγονται από μας, που κυβερνούμε καλώς ή κακώς με την ανοχή μας.

Εμείς, λοιπόν, οι νέοι της Ελλάδος δεν είμαστε πολιτικά αδιάφοροι, μας αφήνουν, όμως, αδιάφορους οι παλαιοκομματικές τακτικές. Εμείς, οι νέοι της Ελλάδας ζητούμε εναγωνίως από σας, που θα μας κληροδοτήσετε το μέλλον αυτού του λατρεμένου τόπου, να ακούσετε τη φωνή που εκφράζει τους προβληματισμούς μας. Εμείς οι νέοι της Ελλάδος τέλος, υποσχόμαστε ότι θα δουλέψουμε συλλογικά, σύμφωνα με τις επιταγές του παρόντος και τις επιδιώξεις του μέλλοντος, για να δούμε τα όνειρά μας για ένα καλύτερο κόσμο να γίνονται πραγματικότητα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η επόμενη ομιλήτρια είναι η Έλενα Μάρα, από την Αμμόχωστο της Κύπρου.

ΕΛΕΝΑ ΜΑΡΑ (Αμμόχωστος Κύπρου): Ας με συγχωρέσουν οι συνάδελφοι, δεν έχω ετοιμάσει κάτι γραπτό. Όσα πω είναι αισθήματα, τα οποία κουβαλάμε μαζί μας, εμείς οι Κύπριοι. Έχουμε μάθει οι περισσότεροι να τα λέμε πάντα προφορικά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Είναι καλύτερο αυτό που κάνετε. Θέλω να σας πω ότι έχω υπηρετήσει στην Κύπρο και στην Αμμόχωστο.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΑ (Αμμόχωστος Κύπρου): Εγώ θα ήθελα να μιλήσω για το περιβάλλον, ένα πρόβλημα το οποίο στην Κύπρο υπάρχει και λόγω του μικρού γεωγραφικού χώρου, ο οποίος δεν μας δίνει τη δυνατότητα να καίμε δάση και να τον καταστρέφουμε.

Η Κύπρος από αρχαιοτάτων χρόνων μαστίζεται από ανομβρία και οι καταστροφές, οι οποίες έχουν έλθει λόγω του σύγχρονου κόσμου τον οποίο προσπαθούμε να δώσουμε στην

Κύπρο, έχουν φέρει το περιβάλλον μας σε σημεία, μπορώ να πω, οριακά.

Το περιβάλλον της Κύπρου είχε δεχθεί ένα μεγάλο πλήγμα μετά το 1974. Ως γνωστόν οι καταστροφές ενός πολέμου, εκτός από τους ανθρώπους, έχουν επίπτωση και στο περιβάλλον. Επίσης, πρόσφατα πριν από μερικά χρόνια, είχαμε την καταστροφή ενός από τα μεγαλύτερα δάση στην Κύπρο, που ήταν το δάσος του Πενταδάχτυλου, το οποίο βρίσκεται στα κατεχόμενα και η Τουρκική πλευρά δε δέχεται τη βοήθεια της κυπριακής δημοκρατίας για την επανόρθωση της ζημιάς.

Επίσης, έχουμε την καταστροφή πολλών δασών κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, γιατί ως Έλληνες και ως Κύπριοι έχουμε την κακή συνήθεια να μην εκτιμάμε όσα έχουμε και συχνά να είμαστε απρόσεκτοι σ' αυτά που κάνουμε.

Ακόμα, η ανομβρία, όπως είπα πριν, έχει αρνητικές επιπτώσεις στην αγροτική οικονομία, η οποία πλέον έχει παραμεληθεί εντελώς, ο εξαφανισμός μαστίζει το νησί, οι δου- λειές είναι λίγες και όλα αυτά επηρεάζουν φυσικά το περιβάλλον. Το περιβάλλον, το έδαφος και η αγροτική οικονομία δεν αποδίδουν αυτά που απέδιδαν παλαιότερα.

Επίσης, η καταστροφή του περιβάλλοντος οφείλεται στο ότι η γεωμορφολογία του εδάφους στην Κύπρο είναι άσχημη. Δεν μιλάμε για πεδιάδες, γιατί η μεγαλύτερη πεδιάδα της Κύπρου, είναι τώρα υπό τουρκική κατοχή, βρίσκεται στη Μεσαορία στην Αμμόχωστο.

Επιπλέον, έχουμε το δάσος του Ακάμα, το εθνικό πάρκο του Ακάμα, το οποίο πολλοί καλοθελητές θέλουν να το εκμεταλλευτούν, λόγω της μοναδικότητάς του. Γιατί, όταν μιλάμε για το πάρκο του Ακάμα, μιλάμε για μεγάλη ποικιλία σπάνιων και ίσως μοναδικών στην Κύπρο φυτών, ζώων, τα οποία υπάρχουν μόνο στην Κύπρο, όπως η πράσινη χελώνα και τα αγρινά. Μιλάμε για ένα μοναδικό περιβάλλον, όπως σπηλιές από σταλακτίτες κ.λπ.

Πολλοί θέλουν να εκμεταλλευτούν αυτό τον τόπο, όπως εκμεταλλεύτηκαν πολλούς άλλους, χτίζοντας δηλαδή ξενοδοχεία, δημιουργώντας ένα άσχημο περιβάλλον για την Κύπρο. Εμείς θεωρούμε άσχημο το να γίνεται πολιτεία σ' ένα μέρος τόσο «αγνό», όπως ο Ακάμας και τα γύρω δάση της περιοχής.

Ζητάμε, λοιπόν, την προστασία του Ακάμα. Ναι, μπορούμε να εκμεταλλευτούμε αυτό το μέρος, αλλά όχι καταστρέφοντάς το. Δηλαδή, μπορούμε, όπως σε άλλες χώρες π.χ. στην Αμερική ή στον Αμαζόνιο, να δημιουργήσουμε εθνικό πάρκο και να γίνεται η εκμετάλλευσή του περιοδικά, χωρίς να δημιουργηθούν κτίσματα, χωρίς να καταστραφούν παραλίες, χωρίς να κτιστούν ξενοδοχεία και ν' ανοιχθούν δρόμοι. Μπορεί ο κόσμος να προσεγγίσει το πάρκο, μπορούμε να το εκμεταλλευθούμε και οικονομικά, αλλά δεν χρειάζεται να το καταστρέψουμε για να το εκμεταλλευθούμε. Γιατί, όταν το καταστρέψουμε, τότε η εκμετάλλευση θα είναι μηδαμινή.

Μπορούμε, ακόμα, να προχωρήσουμε σε αναδάσώσεις. Υπάρχουν πάρα πολλοί τόποι στην Κύπρο, οι οποίοι

χρειάζονται επιτακτικά αναδάσωση. Γιατί, αναδασώνοντας το έδαφος της Κύπρου, αποφεύγουμε τις διαβρώσεις του εδάφους, δηλαδή την καταστροφή του. Μπορούμε, επίσης, να ξαναφέρουμε βροχόπτωση στο νησί, γιατί, όπως ξέρουμε, τα δάση ωφελούν στη βροχόπτωση η οποία στο νησί είναι μηδαμινή και έχουμε συνεχώς πρόβλημα λειψυδρίας, το οποίο συνεχώς αυξάνεται.

Μπορούμε να αλλάξουμε σχετικά τις κλιματολογικές συνθήκες στην Κύπρο, η οποία έχει επηρεαστεί άμεσα από τα σημερινά φαινόμενα και έχουμε φτάσει να μιλάμε για θερμοκρασίες ερήμου.

Μπορούμε, επίσης, να βοηθήσουμε την αγροτική οικονομία, όπως ανέφερε πριν και η εισηγήτρια, με αγρανάπαυση, η οποία δεν συμβαίνει στην Κύπρο και να προωθήσουμε τις κυπριακές καλλιέργειες, ώστε ο κόσμος να φύγει από τις πόλεις, να σταματήσει πλέον αυτό που προσπαθούν να κάνουν οι Κύπριοι να έλθουν όλοι στις πόλεις και έτσι να δημιουργηθεί κάτι σε στυλ Αθήνας, όπου είναι όλοι μαζεμένοι σ' ένα λεκανοπέδιο. Γιατί και η Λευκωσία είναι και αυτή ένα λεκανοπέδιο, στη μέση δυο βουνών.

Μπορούμε, εμείς οι νέοι, να οργανώσουμε εκστρατείες καθαρισμού του νησιού που από τους τουρίστες βρωμίζει. Οι τουρίστες δεν προσέχουν το δικό μας περιβάλλον και δημιουργούν έναν τεράστιο σκουπιδότοπο.

Τέλος, θα μπορούσαμε όλοι μαζί να εργαστούμε και να κάνουμε την Κύπρο καλύτερη. Ξέρουμε ότι υπάρχει το πρόβλημα με τους Τούρκους και ότι τα εύπορα μέρη βρίσκονται στην τουρκική περιοχή, στα κατεχόμενα εδάφη και δεν μπορούμε να τα εκμεταλλευτούμε. Όμως, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε θετικά αυτά που έχουμε στη δική μας πλευρά. Μπορούμε, δηλαδή, να κάνουμε αναδάσωση, να επιδιώξουμε τη μεταφορά των ανθρώπων στην ύπαιθρο, να κάνουμε την Κύπρο μας καλύτερη. Γιατί η Κύπρος αξίζει να είναι καλύτερη και σε μας αξίζει να παραδοθεί καλύτερη απ' ό,τι είναι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη συνάδελφο από την Αμμόχωστο της Κύπρου για την δια ζώσης ομιλία της, που ήταν μεστή και εμπειριστατομένη. Μας είπε πάρα πολλά πράγματα για το νησί και ιδιαίτερα για το περιβάλλον του που πραγματικά μαστίζεται από ανομβρία και μετά το μεσημέρι ο αέρας είναι τόσο δυνατός και ιδιαίτερα στον Πενταδάχτυλο που είπατε. Εκεί υπάρχει η περιοχή «Βουνό». Αλλά δεν έχετε πάει, γιατί είναι στα κατεχόμενα. Ο Πενταδάχτυλος κάηκε από τη μεριά της Λευκωσίας ή της Κυρήνειας;

ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΑ (Αμμόχωστος Κύπρου): Απ' τη μεριά της Κυρήνειας. Από τη μεριά της Λευκωσίας δεν υπάρχουν δάση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε κύριε συνάδελφε, που σηκώνετε το χέρι σας, έχετε το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΑΛΙΟΣ (Α' Αθηνών): Η ανομβρία τι είναι;

Την αναφέρατε και σεις; Πώς είναι δυνατόν να προστατεύουμε, αν δεν ξέρουμε τι είναι μερικά πράγματα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ανομβρία είναι όταν δεν υπάρχουν νερά, δεν βρέχει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΑΛΙΟΣ (Α' Αθηνών): Επειδή δεν βρέχει, δηλαδή η γη δεν έχει καθόλου νερό;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα μπορούσε κανείς να το ψάξει αυτό. Ανομβρία συνηθίζουμε να λέμε, όταν δεν βρέχει. Ξέρετε, οι βροχές που δέχεται κάθε μέρος, μετριούνται με ένα μέτρο, ανάλογα με τα χιλιοστά που πέφτει το νερό, κάθε χρόνο. Στην Κύπρο και μετά στην Κρήτη, αλλά ιδιαίτερα στην Κύπρο, ρίχνει τις λιγότερες βροχές απ' ό,τι ρίχνει στην υπόλοιπη Μεσόγειο, θα έλεγα. Δεν ξέρω αν το υπέδαφος της Κύπρου έχει τόσα πολλά νερά -που πιστεύω ότι δεν έχει- ώστε με τα αρτεσιανά και τις γεωτρήσεις να λύσουν το πρόβλημα αυτό. Αλλά πραγματικά η Κύπρος δέχεται λίγα νερά, σε σχέση με την άλλη περιοχή σε όλη τη Μεσόγειο.

Ο Γεώργιος Μαυρόπουλος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Β' Αθήνας): Είπαμε ότι η Κύπρος μαστιζείται από ανομβρία. Τότε πώς θα οδηγηθούμε εμείς στην αναδάσωση, αν δεν υπάρχουν νερά;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα πρέπει να υπάρχουν πολλοί τρόποι. Σε ένα ταξίδι που κάναμε στο Ισραήλ μια αντιπροσωπεία από Βουλευτές, με την τότε Υπουργό Ανάπτυξης, κυρία Παπανδρέου, μας πήγαν σε ένα εργοστάσιο αφαλάτωσης του νερού και εκεί είδαμε ότι, ενώ το Ισραήλ ήταν μια έρημος, έχει γίνει ένας κήπος, στην κυριολεξία. Αφαλατώνουν το νερό, αγαπητέ συνάδελφε, και έχουν κάνει τα βουνά και την έρημο τον καλύτερο κάμπο. Υπάρχουν τρόποι οι οποίοι μάλιστα δεν είναι και τόσο δαπανηροί. Η τεχνολογία της αφαλάτωσης δεν είναι τόσο δύσκολη, πλέον. Είναι μάλιστα πολύ προσεγγίσιμη και από οικονομικής απόψεως.

ΕΛΕΝΑ ΜΑΡΑ (Αμμόχωστος - Κύπρος): Μιλώντας για την αφαλάτωση, επειδή στην Κύπρο έχουμε ακούσει πολλά γι' αυτό το θέμα και, όπως είπατε και σεις, υπάρχουν εργαστήρια αφαλάτωσης στην Κύπρο, να σας πω ότι δεν είναι οικονομικό το θέμα. Εννοώ ότι δεν είναι οικονομικός τρόπος ανεύρεσης νερού, γιατί χρειάζονται για κάθε γαλόνι νερό το οποίο καθαρίζεται, δυο γαλόνια πετρέλαιο. Άρα, είναι ασύμφορο ένα νησί να βασίζεται στην αφαλάτωση του νερού.

Επίσης, η μέθοδος της αφαλάτωσης έχει βρεθεί – ακόμη, φυσικά, δεν έχουν βγάλει το ακριβές πόρισμα– ότι είναι επιβλαβής για το περιβάλλον, προς το παρόν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Όσο δαπανηρό και να είναι αυτό, το νερό είναι απαραίτητο και έχουμε και στα άλλα νησιά πρόβλημα, που πρέπει με κάποιους τρόπους, ή με αυτόν ή με άλλους, να το λύσουμε.

Το λόγο έχει ο Γρηγόριος- Ορφέας Κωνσταντινίδης

από την Β' Θεσσαλονίκης.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ - ΟΡΦΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (Β' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμο Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι, τα δυο κύρια προβλήματα που θα επιφέρει η Ο.Ν.Ε. στον οικονομικό τομέα, που είναι κοινά στην Ευρώπη και αγγίζουν και την Ελλάδα, είναι η ανεργία και ο πληθωρισμός. Για να μπορούν τα κράτη-μέλη να ανταπεξέρχονται στις αιφνίδιες και επίμονες κρίσεις ανεργίας, επιβάλλεται μια ευελιξία και μια απόκλιση στις οικονομικές πολιτικές που δεν επιτρέπει μια κοινή νομισματική πολιτική.

Με τη νομισματική ένωση, αν οι χώρες δεν ελέγχουν τα έξοδα, καθώς η οικονομία τους θα αναπτύσσεται, δεν θα είναι σε θέση να ενισχύουν την εύρεση θέσεων εργασίας με κρατικά έξοδα. Εφ' όσον δεν έχουν το νόμισμα και τον προϋπολογισμό, ως μέσα καταπολέμησης της ανεργίας, η μόνη διέξοδος είναι να δεχτούν τα συνδικάτα μειώσεις μισθών και ανακατανομή του ωραρίου εργασίας. Η ανεργία θα αυξηθεί, γιατί τα επιτόκια και το συνάλλαγμα δεν θα αναιρούν αυτομάτως την κυκλική ανεργία. Βέβαια, το ευρωπαϊκό διψήφιο ποσοστό ανεργίας δεν είναι κυκλικό, αλλά οφείλεται σε κακές διαρθρωτικές πολιτικές και κανονισμούς, υψηλά όρια μισθών, γεναιόδωρες παροχές. Μερικές χώρες, όμως, έχουν κάνει πειράματα και μεταρρυθμίσεις για να αντιμετωπίσουν αυτά τα αντιπαραγωγικά μέτρα.

Η αυξημένη επικέντρωση της Ο.Ν.Ε. αποκλείει τέτοιου είδους μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες. Είναι γνωστό ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ακολουθεί τη γερμανική αντιπληθωριστική πολιτική. Αυτό, σύμφωνα με το περιοδικό TIMES, θα εκλείψει, όταν όλες οι χώρες έχουν ισότιμη ψήφο στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ο πληθωρισμός θα αυξηθεί, χωρίς την ηγεσία της Γερμανίας. Αυτή η άποψη μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα φιλογερμανική, το σίγουρο, όμως, είναι ότι ο πληθωρισμός θα αυξηθεί, επειδή το συνάλλαγμα δεν θα μπορεί να καλύψει τις διαφορές τιμών στις χώρες. Οι τιμές θα αναπροσαρμόζονται για να γίνουν πιο ελκυστικές, αλλά με αυτόν τον τρόπο, ισπανική έρευνα έδειξε ότι προστίθεται 1,5% στο ποσοστό πληθωρισμού.

Η μεγάλη διαφάνεια τιμών έχει ως αποτέλεσμα μια αυξημένη πολιτική πίεση και ανάπτυξη της διαρθρωτικής πολιτικής της Ενωμένης Ευρώπης. Αυτό συνεπάγεται στην ενίσχυση της οικονομικοπολιτικής θέσης της ΚΟΜΙΣΙΟΝ σε βάρος των εθνικών κυβερνητικών αρμοδιοτήτων. Αυτή η επικέντρωση δεν είναι ό,τι το πιο θετικό για την Ευρώπη, αλλά ειδικότερα για την Ελλάδα θα έχει ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις.

Η Ελλάδα δεν θα μπορεί να επωφεληθεί από νομισματικές αυξομειώσεις ή από μειώσεις των επιτοκίων, εφ' όσον αυτά θα πρέπει να είναι ενιαία στη νομισματική ένωση. Η Ο.Ν.Ε., επίσης, θα εμποδίσει τη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής για χάρη της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Εξαιτίας της συνθήκης σταθερότητας η Ελληνική Κυβέρνηση δεν θα μπορεί να μειώσει τους φόρους, να αυξήσει τις

δαπάνες και να αναστείλει ενδεχόμενη πτώση στη ζήτηση. Έτσι, οι επιπτώσεις ανεργίας και του πληθωρισμού αντισταθμίζουν τα όποια εμπορικά οφέλη.

Η Ο.Ν.Ε. συνέπεσε με ένα άλλο μεγαλεπήβολο ιστορικό γεγονός, κατά τον Χέλμουτ Κολ, τη διάνοιξη των πυλών της Ευρώπης προς ανατολάς και την πρόσκληση σε πέντε χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ. Η Ο.Ν.Ε. συμπιέζει κυριαρχίες χωρών και στοιχεία εθνικών ταυτοτήτων. Η διεύρυνση είναι εντελώς το αντίθετο, αφού εισάγει νέα έθνη και εθνικούς πόθους. Η Ευρώπη βρίσκεται μπροστά το πρόβλημα που επιβάλλει η λογική του, ότι η εμβάθυνση και διεύρυνση δεν συμβαίνουν ταυτόχρονα.

Η Ελλάδα βρίσκεται μπροστά στον κίνδυνο της αποδυνάμωσης της θέσης της, όσον αφορά στη λήψη αποφάσεων. Η πρόσθεση νέων μελών στο συμβούλιο και στην ΚΟΜΙΣΙΟΝ έχει δημιουργήσει στην Ευρώπη την επιδίωξη καθιέρωσης αναλογικής ψήφου.

Η ένταξη και η θέση των χωρών στην Ο.Ν.Ε. θα αποτελέσει πιθανόν το κύριο κριτήριο για τον καθορισμό των δυνάμεων στην «ψηφοφορική» διαδικασία από το συσχετισμό των οποίων δεν βγαίνει κερδισμένη η Ελλάδα.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι εξάλειψη κερδοσκοπικών επιθέσεων από τις οποίες τόσα έχει υποφέρει η δραχμή και η τέλεια ευελιξία του κεφαλαίου, δεν μπορεί παρά να είναι προσοδοφόρες για τη χώρα μας. Βέβαια, στις δημοσκοπήσεις και οι πιο προοδευτικές τάσεις επισημαίνουν τη σημασία των βασικών αλλαγών στη νομοθεσία των μισθών ωρα-ρίου εργασίας και κοινωνικών παροχών και την αποφυγή ενός αδιανόητου κοινωνικού κόστους. Παράλληλα, όμως, η ελληνική μισθολογική και δημοσιονομική πολιτική πρέπει να μάθει ότι οι ζημιωγόνες κατευθύνσεις δεν μπορούν να συγκρατηθούν πια, μέσω εθνικών υποτιμήσεων του νομίσματος και συγκυριακών αλλαγών προσώπων, αλλά θα τελεσφορήσουν έμμεσα με την παραγωγή και την απασχόληση.

Κατά την άποψή μου, η αναγκαιότητα της εισόδου της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε. δεν συνίσταται τόσο στα οικονομικά οφέλη, αλλά στη διασφάλιση ίσων δικαιωμάτων στη λήψη αποφάσεων στην απόδειξη ότι η χώρα μας ανήκει και ουσιαστικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην ελπίδα για σύμπραξη των Ευρωπαίων στη θετική επίλυση των εθνικών μας θεμάτων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ και εσάς.

Επειδή ακούω με προσοχή και λέγονται σημαντικά πράγματα, θα ήθελα να παρακαλέσω να μιλάτε λίγο πιο αργά, για να σας ακούμε καλύτερα. Μην έχετε το άγχος ότι δεν θα τελειώσετε. Θα σας δώσω μισό ή ένα λεπτό ακόμα, ούτως ώστε να έχετε άνεση. Ευχαριστώ πολύ.

Η Δήμητρα-Μαργαρίτα Δόμπα έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΑ-ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΔΟΜΠΑ (Νομός Έβρου): Αγαπητοί συνάδελφοι, θα με συγχωρήσετε για το ύφος μου σηγομιά, αλλά μόνο έτσι εκφράζομαι, απόλυτα.

Επίσης, θα κάνω μικρή αναφορά σε κάθε ζήτημα, γιατί δεν έχω πολύ χρόνο στη διάθεσή μου.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συμμαθητές, κυρίες και κύριοι της Επιτροπής του Προγράμματος, σας χαιρετώ με σεβασμό και απεριόριστη χαρά, που μου δίνεται η ευκαιρία να ακουσθώ. Σίγουρα, θα αναρωτηθείτε για τη μορφή του τίτλου «Έβρος, Ελλάδα ή όχι;». Όμως αυτό είναι το μόνο που με εκφράζει.

Αποφάσισα να γράψω, λόγω της πικρίας, της κούρασης και της εξάντλησης που νιώθω στα δεκαέξι μου. Βέβαια, αν έγραφα όλα όσα υπάρχουν και αποτελούν βάρος στην καρδιά μου, δεν θα έφταναν οι ελάχιστες αυτές σελίδες, παρά μόνο θα κατέλιγα να γράφω βιβλίο. Και, όμως, παρακάτω θα προσπαθήσω να σας δώσω τα σημαντικότερα.

Μερικοί ίσως θεωρήσουν ανόητα τα όσα αναφέρω. Όμως θέλω να ξέρετε, πως όσα ακούσετε παρακάτω, προέρχονται από τα βάθη της ψυχής μου και μόνο. Ας αρχίσουμε, λοιπόν.

Τα προβλήματα που δημιουργούνται στον τόπο μας, λόγω της παραμέλησής μας από εσάς είναι πολλά και ποικίλλουν. Κυρίως, όμως, αναφέρονται στην παρεμπόδισή σας για την εξέλιξη της προόδου της περιοχής μας. Πολλά φαινόμενα και γεγονότα που παρατηρούνται, προκαλούν πικρία και λύπη στους πολίτες και αυτό, γιατί, πιστέψτε με, εμείς αγαπάμε τον τόπο μας και κανείς από όλους εμάς δεν χαιρέται, βλέποντας τον κόσμο μας να χάνεται και τον τόπο μας να ερημώνεται.

Ένα φαινόμενο που παρατηρείται γενικά στη χώρα μας και ιδιαίτερα στις δικές μας πόλεις, είναι ο συνωστισμός των νέων σε καφέ, μπαρ, ντίσκο και μπουζούκια. Δεν φέρω αντίρρηση στο να διασκεδάζει ο κόσμος. Άλλωστε, και εγώ με την παρέα μου βγαίνουμε τακτικότερα. Σε εκείνο, όμως, που θέλω να καταλήξω είναι ότι, λόγω έλλειψης υποδομής για κάποια κέντρα νεότητας με γήπεδα, κολυμβητήρια και οτιδήποτε άλλο χρειάζεται για την απασχόληση και την ψυχαγωγία των νέων, οι νέοι ωθούνται όλο και περισσότερο στα καφέ και σε όλα εκείνα, κατασπαράζοντας τα μεροκάματα, τη ζωή και το μόχθο των γονιών τους. Μάλιστα, το χειρότερο είναι ότι όλα αυτά τα μαγαζιά είναι γεμάτα από μικρά παιδιά. Οι ηλικίες ξεκινούν από δώδεκα χρονών και φθάνουν μέχρι τριάντα και υποτίθεται ότι αυτές οι ηλικίες συμπεριλαμβάνουν τα χρόνια ακμής ενός ανθρώπου. Δεν σας κακοφάνεται;

Αλλά τι να σας κακοφάνει; Ενδιαφεθήκατε ποτέ για την υποδομή που υπάρχει σε μας πάνω ή για τα αδικημένα παιδιά της περιοχής; Όχι, βέβαια. Μόνο τον εαυτό σας κοιτάτε και πάνω από όλα, πώς θα γίνει να επεκταθεί και να αναβαθμισθεί η Αθήνα ή η Θεσσαλονίκη ακόμα περισσότερο.

Είναι πολύ δύσκολο και άσχημο να έχεις ένα χάρισμα και να μην έχεις τη δυνατότητα να το αξιοποιήσεις. Σκεφτείτε και μας. Υπάρχουμε και μάλιστα, ζούμε και βασιλεύουμε! Μα, κάντε μου μία χάρη σας παρακαλώ πολύ. Για πρώτη φο-

ρά στη ζωή σας, κάντε ένα καλό. Σκεφτείτε πως εμείς, η νεολαία Ορεστιάδας και γενικά του Έβρου, είμαστε παιδιά σας. Δεν θα κάνατε το καλύτερο και ό,τι μπορούσατε για τα παιδιά σας; Αυτό, λοιπόν, σας ζητώ. Όχι να θυσιασθείτε για μας, αλλά να προσπαθήσετε να μας σώσετε από την υποβάθμιση των προσωπικοτήτων μας που μας προκαλείτε. Απαντήστε πρόθυμα στο μήνυμα «SOS», που εκπέμπουμε.

Ένα άλλο πολύ σημαντικό πλήγμα, που μαστίζει την περιοχή μας, είναι η ανεργία, που πλήττει και όλο το κράτος. Ο λόγος, γενικά, που αντιμετωπίζεται κάπως το φαινόμενο αυτό, είναι γιατί ο κόσμος ξενιτεύεται. Οι νέοι δεν βρίσκουν εργασία. Με το δώδεκα που θα γράψουν στις εξετάσεις και με λίγα λεφτά στο εξωτερικό, η ζωή τους παίρνει ουσία, γι' αυτό και παραμένουν εκεί εφ' όρου ζωής, με αποτέλεσμα ο τόπος μας να ερημώνεται.

Μιάς και μιλάμε για τον τόπο που ερημώνεται, τί εντύπωση έχετε; Ότι εμείς επάνω δεν έχουμε έξυπνους ανθρώπους, επειδή δεν έχει ακουστεί κανείς κάτω; Κάνετε μεγάλο λάθος. Έχουμε και μάλιστα πολλά ταλέντα και ιδιοφυίες που, λόγω του ότι πράγματι αξίζουν επιβράβευση από όλους εσάς, υποβαθμίζονται και υποτιμούνται και είναι σαν να τους δίνετε το εισιτήριο για το Mit ή το Oxford στο χέρι. Τί νομίζετε; Ότι θέλουμε να φεύγουμε από τον τόπο όπου γεννηθήκαμε, μεγαλώσαμε και αγαπήσαμε; Όχι βέβαια, γι' αυτό και φωνάζω.

Εννοείται ότι δεν θέλουμε να μείνουμε στο εξωτερικό, γιατί εδώ είναι ο τόπος μας. Όταν, όμως, βλέπουμε έξω συνθήκες ζωής πολύ καλύτερες, με αξιοκρατικά πάντα κριτήρια, που δεν υπάρχουν εδώ, καθώς και καθημερινές καταστάσεις πολύ πιο ήρεμες και ασφαλείς, το σκεφτόμαστε σοβαρά και, εφόσον το ίδιο μας το κράτος δεν δίνει δεκάρα για την καταξίωσή μας στο εξωτερικό, π.χ. της κυρίας Αποστολοπούλου, παραμένουμε την υπόλοιπη ζωή μας εκεί. Όμως, δεν είναι σωστό.

Γι' αυτό, θα πρέπει επιτέλους να μάθετε να σκέφτεστε, χωρίς ιδιοτέλειες και προπάντων εκσυγχρονισμένα, για να καταφέρετε να κρατήσετε εμάς, το μέλλον σας στην πατρίδα μας. Όταν αυτό επιτευχθεί, η Ελλάδα θα είναι έτοιμη να διαδεχθεί και πάλι τις παλιές της δόξες και όλος ο ελληνικός λαός να νοιώθει σαν και μας, ότι, δηλαδή, δεν είμαστε μόνοι μας στον κόσμο, δεν είμαστε μόνοι οι τέσσερις της οικογένειας. Είναι και οι γείτονες και οι συγγενείς και γενικά όλη η πόλη και όλη η χώρα.

Έπειτα, όλοι σας θα πρέπει να γνωρίζετε ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του νομού μας ασχολείται με τη γεωργία. Μη σας πω ότι το 1/4 αυτών που καταναλώνετε για φαγητό εδώ, προέρχονται από εμάς, από τα χωράφια και τα εδάφη μας. Οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες που καθυστερούν την έγκαιρη καλλιέργεια των εκτάσεων, αποτελεί άλλο ένα εμπόδιο. Κύριο εμπόδιο, όμως, είναι κάποιοι δραχμοφονιάδες του κράτους, που, αντί να βοηθήσουν λίγο τις επαρχίες και τους αγρότες, έχουν το θράσος και κλέβουν ακόμα και το κεφάλαιο των γεωργών.

Ως συνέπεια, οι γεωργοί μας πάντα είναι χρεωμένοι και η γεωργία μας πάντα μένει πίσω.

Υστερα γνωρίζουμε όλοι μας, πως έχουν επιχορηγηθεί επιχειρήσεις και έχουν δοθεί τα δάνεια, αλλά σε λάθος χέρια και άτομα. Το αποτέλεσμα είναι να βλέπουμε σκελετούς κτιρίων που περιμένουν να ολοκληρωθούν και να μεταμορφωθούν σε εργοστάσια και παράλληλα σε πηγές εργασίας για απασχόληση πολλών ανθρώπων. Το μόνο, όμως, που παρατηρούμε είναι τα υπόλοιπα χρήματα των δανείων να καταλήγουν σε αγορές πολυτελέστατων κτιρίων και υπερπολυτελών αυτοκινήτων και μετοχών από τους ευνοούμενους αυτών των δανείων.

Το κράτος θα πρέπει να ελέγχει και να φροντίζει για τα χρήματα που διατίθενται για τη Θράκη, να ελέγχει πώς τα εκμεταλλεύονται οι επιδοτούμενοι, εκ των οποίων πολλοί δεν θέλουν το καλό και την πρόοδο του τόπου μας, παρά μόνο την εκπλήρωση των δικών τους συμφερόντων. Πραγματικά, το μόνο που έχετε επιχειρήσει για την αναβάθμιση της περιοχής μας, είναι η ίδρυση ενός τμήματος του Πανεπιστημίου στην πόλη μας, πράγμα που είναι πολύ θετικό και συζητείται από τους κατοίκους, μα και από άλλους, με αισιοδοξία. Να δούμε, όμως, αν και πότε θα λειτουργήσει.

Τα οικονομικά μέτρα της Κυβέρνησης, θέλω να πιστεύω, ότι είναι σωστά και ότι έτσι θα ενταχθούμε ως ισότιμο μέλος στην Ο.Ν.Ε. Δυστυχώς, πρέπει να γίνουν θυσίες για να απολαύσουμε κάποια στιγμή τις ανέσεις και τα δικαιώματα των Ευρωπαίων. Όχι μόνο να ζητάμε ευρωπαϊκά αγαθά, αλλά η συμπεριφορά και η στάση μας να είναι αυτή που αρμόζει.

Τα πρόσωπα που θέλουν να ασχοληθούν με τα κοινά, πιστεύω ότι έχουν την υποχρέωση να δηλώνουν το «πόθεν έσχες», γιατί δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που δημόσιοι υπάλληλοι, χωρίς να έχουν πιάσει εξάρι στο ΛΟΤΤΟ, με ένα μισθό αρκετά μεγάλο, τετρακοσίων ή πεντακοσίων χιλιάδων, να μπορούν να σπουδάζουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό, να κάνουν ταξίδια, να έχουν εξοχικά, πολυτελή αυτοκίνητα, διαμερίσματα και να είναι επενδυτές αρκετά μεγάλων ποσών στο Χρηματιστήριο. Προς Θεού! Θέλω να βλέπω τον ελληνικό κόσμο να ευημερεί, αλλά γι' αυτό πρέπει να μπει «φρένο» σε κάποιους επιτήδειους.

Τέλος, λόγω της απαράδεκτης κατάστασης της οικονομίας της Ελλάδος, πρέπει να καταλάβετε ότι αργά ή γρήγορα η κανονική Ελλάδα και όχι μόνο η Αθήνα, θα έχει αδειάσει. Και ξέρετε γιατί; Γιατί δεν δίνετε κίνητρα σε μας που μένουμε επάνω, ώστε να μείνουμε στην πατρίδα. Διότι σε λίγους ανήκουν τα πολλά και σε πολλούς τα λίγα. Τα κίνητρα ουσιαστικά, η φορολογία αντικειμενική και σωστή. Τα κίνητρα και τα διαθέσιμα χρήματα, θα πρέπει να είναι πάντα υπό έλεγχο. Επίσης, ο τουρισμός είναι τουρισμός, αλλά μην ξεχνάτε ότι οι ακριτικές περιοχές ερημώνουν. Σιγά-σιγά τις καταλαμβάνουν διάφορες μειονότητες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Κυπριανός Φιλίππου.

ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ (Λευκωσία - Κύπρος):

Αξιότιμο Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να θίξω έναν τομέα της οικονομίας που έχει άμεση σχέση με την εθνική επιβίωση του Ελληνισμού και ιδιαίτερα του κυπριακού Ελληνισμού, τις αμυντικές δαπάνες. Είναι γνωστός σε όλους μας ο κύριος λόγος για τον οποίον η Ελλάδα χρειάζεται ισχυρή άμυνα. Ο λόγος αυτός ονομάζεται Τουρκία, η οποία κάνει αισθητή την παρουσία της σε όλη τη συνοριακή γραμμή Ελλάδας-Τουρκίας και κυρίως την Κύπρο, της οποίας μέρος κατέχει.

Κατά τη γνώμη μου, δεν είναι μόνο αυτός ο λόγος για τον οποίο απαιτείται ισχυρή άμυνα. Υπάρχουν και άλλοι λόγοι που έχουν άμεση σχέση με την ισχυροποίηση της οικονομίας της Ελλάδος. Προτείνω, λοιπόν, να αναπτυχθεί η Ελληνική Βιομηχανία Όπλων, η οποία να παράγει όπλα όλων των τύπων, έτσι ώστε η Ελλάδα, με πολύ μικρότερο κόστος, να υπερισχύσει των τουρκικών εξοπλισμών, με αποτέλεσμα αυτή να καθορίζει τις εξελίξεις.

Επίσης, με την ανάπτυξη της Ελληνικής Βιομηχανίας Όπλων θα εργοδοτηθούν πάρα πολλοί άνεργοι Έλληνες επιστήμονες και έτσι τα αμυντικά κονδύλια δεν θα πηγαίνουν στα ταμεία των Η.Π.Α., οι οποίες ενισχύουν συνεχώς την Τουρκία. Θα μένουν στο εσωτερικό της χώρας προς όφελος των Ελλήνων πολιτών.

Ακόμη, προτείνω να συνεργαστούν οι ελληνικές αμυντικές βιομηχανίες με άλλες του εξωτερικού, ούτως ώστε να έχει τη δυνατότητα η Ελλάδα να καλύπτει τις δικές της ανάγκες και κατά δεύτερο λόγο να εξάγει τα πολεμικά προϊόντα, με σκοπό το οικονομικό κέρδος. Παράλληλα, οι συνεργασίες στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας μπορούν να επεκταθούν και σε άλλους τομείς της βιομηχανίας, με αποτέλεσμα την ανάπτυξή της και ταυτόχρονα την ανάπτυξη της οικονομίας.

Επιπλέον, με αυτόν τον τρόπο, θα εισάγεται στη χώρα προηγμένη τεχνολογία και τεχνογνωσία, η οποία θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βιομηχανία ευρύτερα. Μία αμυντικά ισχυρή Ελλάδα θα εγγυάται σταθερότητα στην περιοχή και θα αποτελεί πόλο έλξης ξένων επενδυτών. Επομένως, η Ελλάδα θα έχει οικονομικά οφέλη.

Φαίνεται καθαρά ότι οι αμυντικές δαπάνες, όταν αξιοποιούνται και τυχαίνουν σωστής διαχείρισης, δεν πλήττουν την οικονομία. Αντίθετα, η ισχυρή άμυνα δίνει τέτοια δυναμική στη χώρα, ώστε να μπορεί να αναπτύξει κατάλληλα την οικονομία της και να οδηγήσει το κράτος στην πρόοδο και την επανάκτηση της εθνικής μας αξιοπρέπειας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Τσούκκας Αβράμης.

ΑΒΡΑΜΗΣ ΤΣΟΥΚΚΑΣ (Αμμόχωστος): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να θίξω τον τομέα της φορολογίας και της φοροδιαφυγής.

Είναι κοινή πεποίθηση όλων, ότι το φορολογικό καθεστώς νοσεί. Το φορολογικό σύστημα είναι απόλυτα άδικο. Οι μόνοι φορολογούμενοι στην ουσία που προκαταβάλλουν

περισσότερο από το 50% των φόρων είναι οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι. Παρατηρούμε μία αδυναμία του κράτους για την επιβολή αντικειμενικών συνθηκών στη φορολογία, με αποτέλεσμα να έχουμε δυσπιστία του πολίτη προς το κράτος.

Η επικράτηση του κομματικού συμφέροντος προκαλεί απαγοίτευση στους πολίτες και ιδιαίτερα στους νέους. Ως αιτία για τη φοροδιαφυγή οι συμμαθητές μου αναφέρουν την άνιση και άδικη φορολόγηση, τη δυσπιστία προς το κράτος και την κακοδιαχείριση της κρατικής περιουσίας από τους υπεύθυνους. Η «λύση» είναι η βαρειά φορολογία των μισθωτών και των συνταξιούχων με υπέρογκους φόρους, με μείωση των εισοδημάτων τους. Έχουμε ασυδοσία των οικονομικά ισχυρών.

Προτείνω την κατάργηση των προνομίων και των απαλλαγών, την αναδιοργάνωση των εφοριών, τη σωστή διαχείριση των κρατικών πόρων και των φορολογικών εσόδων, ώστε να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη του πολίτη προς το κράτος. Ακόμη, απαιτείται σωστή διαπαιδαγώγηση από μικρή ηλικία. Σας ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Μαρία Δαρζέντα.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΡΖΕΝΤΑ (Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι και φίλες, η προστασία του περιβάλλοντος έχει πλέον προσλάβει υπαρκτή σημασία για τον άνθρωπο, για τη φύση, για το σύνολο της ζωής στον πλανήτη Γη. Για πρώτη φορά από τότε που υπήρξε ζωή στον πλανήτη μας η παρέμβαση του ανθρώπου δημιούργησε μέσα στον 20ό αιώνα το πρόβλημα της καταστροφής του περιβάλλοντος. Πιστεύω ότι η αφετηρία αυτού του γεγονότος είναι η βιομηχανική κοινωνία του αιώνα μας, η οποία αποδείχθηκε ανίκανη να συνειδητοποιήσει και να υπολογίσει τις καταστροφικές, πολλές φορές, επιπτώσεις των οικονομικών της δραστηριοτήτων στο περιβάλλον.

Η απειλή είναι, πλέον, γενική και πολυδιάστατη από την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη εξαιτίας των εκατομμυρίων τόννων αποβλήτων διοξειδίου άνθρακα που εκπέμπονται από την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων, μέχρι και την εξαφάνιση σημαντικών τμημάτων της χλωρίδας και της πανίδας του πλανήτη, από τη μόλυνση του αέρα και των υδάτων από την όξινη βροχή που καταστρέφει τα δάση και τις λίμνες της Ευρώπης, μέχρι τους συστηματικούς εμπρησμούς των τροπικών δασών, που έχουν ως αποτέλεσμα καταστροφικές διαταραχές στο κλίμα του πλανήτη μας.

Επικίνδυνα βιομηχανικά και πυρηνικά απόβλητα και ο υπερσυνωστισμός με συγκέντρωση μεγάλου μέρους του πληθυσμού σε μητροπολιτικές περιοχές, όπου κυριαρχούν η μόλυνση του αέρα και των υδάτων, η ηχορύπανση και το αδιέξοδο στη διαχείριση των σκουπιδιών, επιδεινώνουν όλη αυτή την κατάσταση.

Τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν είναι τα εξής: Ολοκληρωμένος έλεγχος της ρύπανσης και της παραγωγής αποβλήτων, ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μείωση

της κατανάλωσης ενέργειας, βελτίωση στη διαχείριση συγκοινωνιών και μεταφορών, βελτίωση στην ποιότητα του περιβάλλοντος στις αστικές περιοχές και εκτίμηση των βιομηχανικών κινδύνων και της πυρηνικής ασφάλειας, με σκοπό τη βελτίωση της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Ακόμη, οι κυβερνήσεις πρέπει να εναρμονίζουν την κυβερνητική πολιτική με αυτήν της προστασίας του περιβάλλοντος. Πρέπει να αποφευχθούν οι πόλεμοι, που δημιουργούν τεράστια οικολογικά προβλήματα. Απαιτείται υποχρεωτική χρήση φίλτρων στις βιομηχανίες και η ανακύκλωση των απορριμμάτων, η προστασία των δασών της γλωρίδας και της πανίδας. Χρειάζονται και πολλά άλλα μέτρα, γιατί η μόλυνση του περιβάλλοντος είναι ένα φαινόμενο που δεν γνωρίζει σύνορα. Η αποτελεσματική αντιμετώπισή του μπορεί να γίνει μόνο στο πλαίσιο μιας υπερεθνικής εργασίας με τη βοήθεια όλων μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Ελευθερία Σακαράκη.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΑΚΑΡΑΚΗ (Νομός Χίου): Κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι έφηβοι Βουλευτές, όλοι είμαστε τμήμα και προϊόντα του φυσικού περιβάλλοντος. Η φύση πρόσφερε τόσα στον άνθρωπο. Τον εξημέρωσε, τον δίδαξε το ωραίο και την αρμονία, του παρείχε όλα τα απαραίτητα για να ζήσει. Εκείνος, όμως, δεν αντιπρόσφερε τα ίσα. Στο όνομα της ανάπτυξης και του πολιτισμού πλήττει καίρια τη φύση, χωρίς να καταλαβαίνει ότι τελικά με όσα κάνει πλήττει τον ίδιο του τον εαυτό.

Το νησί μου, η Χίος, μπορεί ακόμα να μην έχει υποστεί, όσον αφορά στον τομέα του περιβάλλοντος, τη ζημιά των σύγχρονων μεγαλουπόλεων, ωστόσο είναι αναμφισβήτητο ότι η ίδια αντιμετωπίζει σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία, αν δεν αντιμετωπισθούν άμεσα, θα επιφέρουν ανεπανόρθωτη βλάβη στην εικόνα και τη ζωή του νησιού.

Τέτοια είναι: Πρώτον, οι πυρκαγιές.

Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια έχουν καταστρέψει μεγάλο μέρος δασικού πλούτου της Χίου, που αποτελείται, κυρίως, από πεύκα και χαμηλούς θάμνους. Επίσης, οι φωτιές στη νότια Χίο έχουν καταστρέψει, κυρίως, τις καλλιέργειες του μαστιχοφόρου σχίνου, από τον οποίο παράγεται η γνωστή και μοναδική χιώτικη μαστίχα.

Δεύτερον, η χωρίς περιορισμό βόσκηση ζώων, για παράδειγμα των αιγοπροβάτων, προκαλεί μεγάλη καταστροφή στη γλωρίδα της Χίου, ακόμα και σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί αναδασωτέες.

Τρίτον, οι υφαλμύρες των υπόγειων υδάτων από την υπεράντληση νερού από πηγάδια και γεωτρήσεις, που βρίσκονται στην παραθαλάσσια ζώνη, έχουν προκαλέσει μεγάλες ζημιές στα ονομαστά περιβόλια του κάμπου της Χίου, όπου είναι φυτεμένα δένδρα πορτοκαλιάς, μανταρινιάς, λεμονιάς, νερατζιάς και κίτρου. Πολλά από τα δένδρα αυτά έχουν ξηραθεί, επειδή ποτίστηκαν με υφάλμυρα νερά.

Τέταρτον, η άναρχη οικιστική επέκταση και η, χωρίς

αυστηρές προδιαγραφές, δόμηση, τόσο στις κωμοπόλεις όσο και στα χωριά της Χίου, δημιουργεί κινδύνους αλλοίωσης του παραδοσιακού χαρακτήρα αυτών των οικισμών.

Πέμπτον, η αλιεία που διεξάγεται με ανεμότρατες αποτελεί αιτία καταστροφής μεγάλων εκτάσεων του βυθού, με αποτέλεσμα αρκετές ποικιλίες ψαριών να χάνουν το φυσικό τους βιότοπο και έτσι να δυσκολεύονται τόσο στο διατροφικό τους κύκλο, όσο και στον κύκλο αναπαραγωγής, με τελικό επακόλουθο τη διατάραξη της θαλάσσιας τροφικής αλυσίδας και την εξαφάνιση πολλών θαλάσσιων ειδών.

Επιβάλλεται, ύστερα από αυτά, να γίνουν κάποιες προτάσεις αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών.

Αναφέρω χαρακτηριστικά:

Πρώτον, αυστηρότερη επιτήρηση των ελαχίστων δασών που έχουν απομείνει.

Επιπλέον, είναι αναγκαία η καλύτερη οργάνωση των ομάδων πυρόσβεσης, μονίμων και εθελοντών, και η διάθεση περισσότερων πυροσβεστικών μέσων, όπως πυροσβεστικών αεροπλάνων, τα οποία πρέπει οπωσδήποτε να σταθμεύουν στη Χίο, που βρίσκεται στο κέντρο του Αιγαίου.

Δεύτερον, αυστηρός έλεγχος ή και απαγόρευση στα νησιά της ελεύθερης βοσκής, καθώς και αυστηρή τιμωρία των κτηνοτρόφων, τα κοπάδια των οποίων βόσκουν σε καμένες περιοχές.

Τρίτον, κατασκευή φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών για τη συγκέντρωση των νερών της βροχής.

Τέταρτον, περιοριστικοί όροι στη δόμηση και επέκταση των ορίων των οικισμών.

Πέμπτον, να περιορισθεί το ψάρεμα με ανεμότρατες μόνο σε πολύ μεγάλα βάθη.

Το περιβάλλον είναι κάτι που μας αφορά όλους, όπου και αν ζούμε, μικρούς και μεγάλους. Τα σχετικά προβλήματα είναι τόσο σοβαρά, ώστε η αντιμετώπισή τους προϋποθέτει και απαιτεί τη συνεργασία και το ενδιαφέρον όλων μας. Αν δεν ληφθούν συντονισμένα μέτρα, υπάρχει φόβος ότι οι γενιές που θα ζήσουν τον 21ο αιώνα θα αντιμετωπίσουν προβλήματα που εμείς σήμερα ούτε καν μπορούμε να υποψιασθούμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Παρακαλώ την Αικατερίνη Χαλκιαδάκη να πάρει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ (Α' Αθήνας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμα μέλη της Επιτροπής, αξιότιμοι συνάδελφοι, η Ελλάδα είναι μία χώρα και ίσως η μοναδική, που, παρά τη μικρή της έκταση, έχει μία τόσο πλούσια γλωρίδα και πανίδα. Αυτή την ελληνική φύση είχα την τύχη να τη ζήσω σε όλο της το μεγαλείο. Και αυτό που με θλίβει είναι που τη βλέπω σιγά-σιγά να χάνεται. Θέλω τα παιδιά μου να κληρονομήσουν τον πλούτο που κληρονόμησα και εγώ. Θέλω να ζήσουν αυτά που είδα και έζησα, αναλλοίωτα.

Ενδεικτικά, θέλω να αναφερθώ στα οικολογικά προβλή-

ματα που έχουν δημιουργηθεί στη Μεσόγειο θάλασσα, η οποία δέχεται το 1/8 της συνολικής ποσότητας πετρελαίου, που χύνεται στις θάλασσες του κόσμου και εκτιμάται ότι φθάνει σε εξακόσιες τριάντα πέντε χιλιάδες τόνους. Εξ αυτών, εκατό χιλιάδες τόνοι καταλήγουν στα ελληνικά ύδατα.

Ο συνολικός αριθμός των θαλασσίων ειδών της Μεσογείου έχει εκτιμηθεί ότι φθάνει τις δέκα χιλιάδες. Η πανίδα της Μεσογείου περιλαμβάνει πολλά ενδημικά είδη και είναι κατά πολύ πλουσιότερη από άλλες θάλασσες περιοχές. Τα είδη που απειλούνται περισσότερο από τη ρύπανση είναι η μεσογειακή φώκια Μονάχους-Μονάχους και οι θαλάσσιες χελώνες Καρέτα-Καρέτα και χελώνη Αμίδας. Επιπλέον, στη Μεσόγειο συναντώνται εννέα είδη φαλαινών και δελφινιών, οι πληθυσμοί των οποίων παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια σημαντική μείωση.

Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα έχουμε πολλά είδη οδοντόκτητων, καθώς και μπαλινοφόρων κητών. Αυτά ζουν μόνιμα ή περιστασιακά, αλλά είναι πολύ σπάνια και άλλα αποτελούν τις κέτες στο ελληνικό αρχιπέλαγος και είναι:

Από οδοντοκίτη το οριοδέλφιο, το δελφίνι, ο ζιφιός, ο φουσητήρας, η ψευδόρκα, ο φαϊανός, το ζωνοδέλφιο, ο γράμπος, το μαυροδέλφιο, η Όρκα και η βορεινή ραμφιφάλανα.

Από μπαλινοφόρα κήτη συναντώνται η πτεροφάλανα, η γαλάζια φάλανα και η ρηχοφάλανα.

Τα κύρια αίτια που οδηγούν στη μείωση των πληθυσμών των προαναφερθέντων ειδών είναι η απώλεια των βιοτόπων τους, λόγω της παράκτιας ανάπτυξης, η ελαττωμένη τροφή, λόγω της υπερεκμετάλλευσης των ιχθυοαποθεμάτων και της ρύπανσης της θάλασσας, καθώς και η εντατική και ανεξέλεγκτη αλιεία.

Υπάρχουν, όμως, και κάποιες προσπάθειες επίλυσης του προβλήματος, όπως το μεσογειακό σχέδιο δράσης, το οποίο περιλαμβάνει μία σειρά νομικών δεσμευτικών συμφωνιών για τον έλεγχο και τον περιορισμό της ρύπανσης και την προστασία της άγριας ζωής. Όμως, παρ' όλες τις διεθνείς συμφωνίες και συμβάσεις, πρέπει να ληφθούν σοβαρά μέτρα για τη διατήρηση του μεσογειακού πλούτου και να μη μείνουν οι προσπάθειες στα χαρτιά, αλλά να γίνουν πράξη. Είναι αναγκαίο, επίσης, να υπάρξει πληροφόρηση και επιμόρφωση στο ευρύ κοινό, με σκοπό να ευαισθητοποιηθούν και να συνειδητοποιήσουν το μέγεθος του προβλήματος, ώστε πρώτα ο καθένας ατομικά και ύστερα όλοι μαζί, σαν σύνολο, να προφυλάξουμε τη Μεσόγειο θάλασσα, για να μην αναφερόμαστε στο μέλλον σε αυτήν ως «νεκρή θάλασσα».

Εν κατακλείδι, πρέπει όλοι, και ιδιαίτερα οι ισχυροί της γης, να κατανοήσουν πως σ' αυτό τον πλανήτη έχουμε έρθει για να συγκατοικήσουμε, είτε αφορά ζώα και φυτά, είτε αφορά ανθρώπους και όχι να καταδυναστεύσουμε τον τόπο που μας περιβάλλει και μας προσφέρει το οξυγόνο της ζωής.

Οραματίζομαι έναν κόσμο όπου ο άνθρωπος θα

συμβιβαστεί τελικά με τη φύση και θα μπορεί, απαλλαγμένος από εγωκεντρισμούς και πάθη, να την απολαύσει σε όλο της το μεγαλείο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Τάνια Καραδήμου.

ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΚΑΡΑΔΗΜΟΥ (Νομός Κοζάνης): Αξιότιμο Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι. Ένα πρόβλημα που απασχολεί έντονα τους κατοίκους της περιοχής μου είναι η μόλυνση του περιβάλλοντος και η αισθητική κακοποίησή του. Στο Νομό μου υπάρχουν μεγάλες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Δεν αμφισβητεί κανείς ότι αυτά τα εργοστάσια βοήθησαν σημαντικά στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων. Ωστόσο, όμως, το τίμημα που όλοι πληρώνουμε καθημερινά είναι βαρύ.

Η βιομηχανική ρύπανση που προκαλείται, κυρίως από την καύση του λιγνίτη για τις ενεργειακές ανάγκες των εργοστασίων, αλλά και από την εξόρυξη αμιάντου και χρωμίτη, έχει ως αποτέλεσμα να εκλύονται στην ατμόσφαιρα αιωρούμενα σωματίδια, καπναιθάλη, τα ραδιενεργά στοιχεία διοξειδίου του θείου και διάφορες άλλες οργανικές ενώσεις βλαπτικές. Από το σύνολο των παραπάνω ρύπων τα αιωρούμενα σωματίδια αποτελούν το σοβαρότερο, καθώς η συγκέντρωσή τους συχνά ξεπερνά τα επιτρεπτά όρια.

Ταυτόχρονα, η ρύπανση των υδάτινων οικοσυστημάτων της περιοχής και τα στερεά απόβλητα, που αποτελούνται από τις τεράστιες ποσότητες τέφρας που παράγονται ετήσια και αποτίθενται στα εξαντλημένα ορυχεία, επιδεινώνουν όχι μόνο το πρόβλημα της ρύπανσης, αλλά και της αισθητικής κακοποίησης του χώρου. Ζούμε κυριολεκτικά μέσα στα ορυχεία, η τέφρα φτάνει στα σπίτια μας, ενώ το νέφος είναι καθημερινή απειλή πάνω από το κεφάλι μας.

Οι επιπτώσεις της ρύπανσης αφορούν στα ζώα, στα φυτά, στο κλίμα, στον άνθρωπο και το περιβάλλον. Τα αιωρούμενα σωματίδια προκαλούν μείωση της διαύγειας και της ορατότητας στην ατμόσφαιρα, μειώνουν την ηλιοφάνεια, προκαλούν αύξηση της θερμοκρασίας του αέρα, αλλά, κυρίως, αποτελούν πυρήνες συμπύκνωσης υδρατμών, προκαλώντας, έτσι, σημαντική αύξηση σε καιρικά φαινόμενα, όπως ομίχλες, απότομες βροχές και χαλάζι. Ακόμη, επιδρούν βλαπτικά στα φυτά, προκαλώντας ανωμαλίες στην ανάπτυξη, στην υδρόβια πανίδα της περιοχής, στην εδαφολογική, αισθητική και οικολογική αλλοίωση του τοπίου, πιθανόν και στους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες και φυσικά στην υγεία των κατοίκων της περιοχής, ξεκινώντας από απλές ενοχλήσεις και καταλήγοντας σε σοβαρότερες αναπνευστικές, πνευμονικές παθήσεις.

Η συμπαρουσία αιωρούμενων σωματιδίων και διοξειδίου του θείου ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για τις αναπνευστικές και πνευμονικές παθήσεις, ενώ ο αμιάντος για τον καρκίνο, ο μόλυβδος για νεφροπάθειες, καρδιοπάθειες και αναμιξίες.

Στα πλαίσια αυτά προτείνω να τοποθετηθούν φίλτρα στις μονάδες που δεν έχουν και σε όσες έχουν να λειτουργούν σε μόνιμη βάση, παρά το οποιοδήποτε κόστος.

Να συγκροτηθεί ειδικό όργανο αποτελούμενο από επιστήμονες, οι οποίοι σε τακτά χρονικά διαστήματα θα προβαίνουν σε μετρήσεις και όταν η συγκέντρωση ρύπων θα ξεπερνά κάποια όρια, να ενημερώνουν τους αρμόδιους φορείς και αυτοί με τη σειρά τους να αναγκάζουν τη Δ.Ε.Η. να παίρνει τα απαιτούμενα μέτρα.

Να επιβάλλονται αυστηρές ποινές στους παραβάτες. Η Δ.Ε.Η. να υποχρεωθεί από την πολιτεία να προβεί σε αποκατάσταση του χώρου από τον οποίο εξόρυξε το λιγνίτη με δενδροφυτεύσεις και οτιδήποτε άλλο θα μορφώνει το χώρο.

Οι αγροτικές εκτάσεις τέλος, που απαλλοτρίωσε κάποτε η Δ.Ε.Η. και εξόρυξε το λιγνίτη, να δοθούν σε ακτήμονες της περιοχής και να καλλιεργηθούν. Έτσι και κέρδος θα υπάρχει από την εκμετάλλευσή τους και η αισθητική του τοπίου θα αλλάξει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε, τη συνάδελφο, γιατί εκτός από την τοποθέτησή της έκανε και προτάσεις.

Είναι πολύ εποικοδομητικό, αγαπητές και αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, πέρα από τις θέσεις μας, να κάνουμε και προτάσεις. Είναι πραγματικά και παρήγορο, αλλά και εποικοδομητικό. Δηλαδή δεν κρίνουμε κάτι μόνο, αλλά μετά από τη θέση μας, λέμε και τη δική μας πρόταση.

Παρακαλώ να λάβει το λόγο η Αριστέα Λέκκα.

ΑΡΙΣΤΕΑ ΛΕΚΚΑ (Νομός Χανίων): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, η Γαύδος είναι το νοτιότερο εθνικό όριο της Ελλάδος και το νοτιοανατολικότερο άκρο της Ευρώπης. Μαζί με τη Γαυδοπούλα αποτελούν τις πλέον παραμελημένες περιοχές της ελληνικής επικράτειας και χαρακτηρίζονται από προοδευτική ερήμωση, αν και έχει όλα τα πλεονεκτήματα που θα εξασφάλιζαν ιδανικές συνθήκες ανάπτυξης και αξιοποίησης.

Το νησί παρουσιάζει, εκτός από αρχαιολογικό και ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όσον αφορά στο φυσικό περιβάλλον χερσαίο και θαλάσσιο και στο οικοσύστημα. Οι κάτοικοί του που μόλις ξεπερνούν τους τριάντα, ζουν χωρίς αυτονόητα πράγματα, όπως ηλεκτρισμό και τρεχούμενο νερό.

Ευτυχώς η Γαύδος, όπως και η Γαυδοπούλα, έχει ενταχθεί στην κατηγορία Α', άμεσης προτεραιότητας του προτεινόμενου καταλόγου περιοχών που εμφανίζουν μοναδικότητα οικοτόπων με υψηλή αξία σε ό,τι αφορά τη βιοποικιλότητα, προκειμένου να περιληφθεί στο Δίκτυο Φύση 2000 της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και να τεθεί υπό την απόλυτη προστασία της. Και αυτό, γιατί στο νησί φιλοξενούνται σειρές σπάνιων φυτών, πτηνών και θηλαστικών που απειλούνται με εξαφάνιση, όπως για παράδειγμα η μεσογειακή φώκια μονάχους-μονάχους.

Όσον αφορά στο κρατικό ενδιαφέρον που έχει επιδειχθεί σήμερα στη Γαύδο, αυτό προκλήθηκε από μία γελοία τουρκική διεκδίκηση και ξαφνικά καταστρώθηκαν σχέδια ανάπτυξης, χωρίς όμως συντονισμό, απρογραμματίστα,

ασυνάρτητα και ευκαιριακά. Και σαν να μην έφταναν αυτά, το νησί αυτό κινδυνεύει από το ενδιαφέρον άγνωστων επενδυτών, οι οποίοι εδώ και μερικά χρόνια καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να εγκαταστήσουν στη Γαύδο και τη Γαυδοπούλα βιομηχανική μονάδα κατασκευής, επισκευής και συντήρησης εμπορευματοκιβωτίων, αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, αν και προγραμματίζεται να μπαζωθεί όλη η παράκτια ζώνη σε πλάτος 15 έως 20 μέτρων και αναμένεται να αυξηθούν οι ρύποι, τα απόβλητα και η κατανάλωση υγρών καυσίμων.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο Χανίων δεν ενέκρινε το έργο και η πολιτεία δεν έχει δώσει ακόμα το πράσινο φως στους ενδιαφερόμενους για να πραγματοποιήσουν τα σχέδιά τους. Ο κίνδυνος, όμως, παραμένει, όπως και αυτός μιας άναρχης τουριστικής ανάπτυξης.

Αυτό που θα ταίριαζε στο χαρακτήρα του νησιού είναι να αποκατασταθούν οι μοναδικοί πέτρινοι οικισμοί του και να χρησιμοποιηθούν τα κτίσματα για ξενώνες. Ο τουρισμός του να απευθύνεται σε παιδικά κατασκηνώσεις ή να υιοθετηθούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Επιβάλλεται ακόμα να προχωρήσουν οι ανασκαφές και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις, ώστε ο μόνιμος πληθυσμός να συνεχίσει να ζει χειμώνα καλοκαίρι στο νησί.

Το νοτιότερο άκρο της Ελλάδας και της Ευρώπης πρέπει να συνεχίσει να κατοικείται για λόγους εθνικούς και να κατοικείται από ανθρώπους που να μπορούν να προασπίζονται τα εθνικά και τα πολιτιστικά της χαρακτηριστικά, από ανθρώπους που μπορούν να διεκδικούν το σεβασμό του κράτους, τις καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και όχι τα περισεύματα της ευημερίας των κατοίκων της Ευρώπης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Μαρία Κοτσακού.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΤΣΑΚΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Κατ' αρχάς, είναι τιμή μου που βρίσκομαι εδώ μαζί σας και τιμή μου που δεν εκπροσωπώ μονάχα την πατρίδα μου, αλλά ολόκληρη την Ελλάδα.

Θα ήθελα απλά να κάνω κάποιες επισημάνσεις πάνω στην εισήγηση που ακούστηκε αρχικά. Κατά τη γνώμη μου, έγινε φανερό –σύμφωνα με την εισήγηση πάντα– ότι ο μοναδικός οικονομικός στόχος της Ελλάδας είναι να ενταχθεί στην ΟΝΕ. Δεν λέω, ως ιδέα είναι αρκετά ωραία, ενθουσιάζει τους Έλληνες, αλλά μήπως θα έπρεπε να αναλογιστούμε την οικονομική θέση της Ελλάδας σε σχέση με την οικονομική θέση των χωρών που ήδη ανήκουν στην Ο.Ν.Ε.; Είναι στ' αλήθεια εφικτό, μέσα σε ενάμιση χρόνο η Ελλάδα να καταφέρει, αν όχι να συναγωνίζεται, τουλάχιστον να ακολουθεί την οικονομική ανάπτυξη των χωρών αυτών; Τα οικονομικά προβλήματα, όπως αναφέρθηκαν απ' όλα τα παιδιά, είναι δυνατόν να λυθούν μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα; Είναι δυνατόν οι συνταξιούχοι με την ελάχιστη σύνταξη που παίρνουν

να καταφέρουν να ανταπεξέλθουν; Είναι δυνατόν οι μισθωτοί υπάλληλοι να συνεχίσουν να καλύπτουν το 65% της φορολογίας;

Έπειτα, αναφέρθηκαν πολλά «πρέπει». Ωραία, «πρέπει», «πρέπει»... Κι εγώ συμφωνώ. Αυτά τα «πρέπει», όμως, δεν υπάρχουν μόνο φέτος, πέρσι, πρόπερσι. Αυτά τα «πρέπει» τα αντιμετωπίζει η Ελλάδα, εδώ και πολλά χρόνια. Και αυτά τα «πρέπει» δεν έχουν καταφέρει, δυστυχώς, όχι απλά να αναβαθμίσουν την Ελλάδα...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Να τα υλοποιήσει.

MARIA ΚΟΤΣΑΚΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Κάπως έτσι. Δεν λέω, είναι σωστά αυτά που ακούστηκαν και συμφωνώ. Αλλά πιστεύω ότι είναι αρκετά δύσκολο να συμβούν όλα αυτά που αναφέρθηκαν. Όπως, παραδείγματος χάρη, ότι πρέπει να εκσυγχρονιστεί το τραπεζικό σύστημα, πρέπει να εκσυγχρονιστεί η οικονομία. Ωραία.

Οι πολιτικοί έχουν φανεί -και συγγνώμη βέβαια- αδύναμοι να αντιμετωπίσουν τα οικονομικά προβλήματα της χώρας. Έτσι δεν είναι;

Όσον αφορά την αγρανάπαυση, είναι δυνατόν, εφόσον το ελληνικό κτήνος δεν μπορεί να καλύψει τα αγροτικά οικονομικά προβλήματα μετά από χαλάζι, από καιρικές καταστροφές, να καλύψει οικονομικά προβλήματα από κάποια αγρανάπαυση;

Ξέρετε πόσα λεφτά θα χάσουν οι γεωργοί, αν αυτή η αγρανάπαυση που αναφέρθηκε τεθεί σε εφαρμογή;

Εγώ αυτά ήθελα να πω και ευχαριστώ πολύ που με ακούσατε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ (Νομός Δράμας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο παρακαλώ για να κάνω μία παρέμβαση στα όσα είπε η συνάδελφός μου πριν λίγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε, για ένα λεπτό μόνο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ (Νομός Δράμας): Η συνάδελφος τόνισε ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να ακολουθήσει τις υπόλοιπες χώρες στην Ο.Ν.Ε., ότι αντιμετωπίζει προβλήματα ανεργίας και ότι γενικότερα το βιοτικό επίπεδο είναι χαμηλότερο από αυτό των υπολοίπων χωρών. Θα έλεγα, όμως, ότι τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει επιφέρει κάποιες αλλαγές στον οικονομικό τομέα και κυρίως με βάση το ότι η Ο.Ν.Ε. στηρίζεται πιο πολύ σε αριθμούς και όχι στο βιοτικό επίπεδο και γενικότερα στο κοινωνικό επίπεδο. Η Ελλάδα έχει ήδη αναπτύξει τις προϋποθέσεις για να οδηγηθεί στην Ο.Ν.Ε. και με τη συνέχιση της προσπάθειάς της και με τη συνέχιση του έργου από εμάς τους ίδιους θα καταφέρει να επιβιώσει και στην Ο.Ν.Ε.

Επίσης, να αναφέρω και το ότι αυτήν τη στιγμή η Ελλάδα διαθέτει έναν από τους πιο μεγάλους, σε ποσοστό, ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρώπη, γύρω στο 3,5%, όπως το επισημάνετε και εσείς, κύριε Πρόεδρε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της

Επιτροπής): Πολύ σωστά.

MARIA ΚΟΤΣΑΚΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Να μην ξεφύγουμε από τη διαδικασία. Άλλωστε, δεν νομίζω ότι ήταν...

MARIA ΚΟΤΣΑΚΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Έχω το δικαίωμα να αμυνθώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): ... κακόπιστος ο συνάδελφος.

Ορίστε, έχετε το λόγο για μισό λεπτό.

MARIA ΚΟΤΣΑΚΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Απλά θέλω να πω ότι δεν ανέφερα κοινωνικό επίπεδο, ούτε βιοτικό. Μίλησα απλά για οικονομικό επίπεδο, καθαρά. Και δεν είπα ότι η οικονομία της Ελλάδας είναι πίσω, όπως ανέφερε ο συνάδελφος, απλά είπα ότι δεν είναι στον ίδιο βαθμό αναπτυγμένη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Γι' αυτό, προσπαθούμε να φθάσουμε και να ξεπεράσουμε, ίσως, το επίπεδο.

MARIA ΚΟΤΣΑΚΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Συμφωνώ, αλλά θα δείτε ότι δεν θα καταφέρουμε κάτι τέτοιο τον επόμενο χρόνο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Βλέπω πολλά χέρια να σηκώνονται και θα πρέπει να μιλήσουν και όσοι είναι εγγεγραμμένοι.

Δίνω το λόγο στον Έφηβο Βουλευτή από τη Γερμανία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ (Γερμανία - Νυρεμβέργη): Αξιότιμο Προεδρείο, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα αναφερθώ επιγραμματικά, εκφράζοντας τις απόψεις μου σε θέματα της Επιτροπής και θα κάνω τις προτάσεις μου.

Πρώτον, *εθνική οικονομία*. Ενώ η πολιτική και οι πολιτικοί περνούν μία μεγάλη περίοδο αναξιοπιστίας, η οικονομία στην Ελλάδα έχει αυτονομηθεί και ακολουθεί τη δική της ανοδική πορεία. Το κοινωνικό πρόσωπο δίνει τη θέση του σε άλλες προτεραιότητες, όπως η μείωση του πληθωρισμού και λιγότερο δημόσιο χρέος.

Η κατάργηση των συνόρων είναι πλέον γεγονός. Το βλέπω τώρα που ταξιδεύω συνεχώς στην Ευρώπη. Δυστυχώς, όμως, η Ενωμένη Ευρώπη είναι μόνο η οικονομική ένωση, ενώ η εξωτερική της πολιτική είναι ανύπαρκτη. Οι νέοι πρέπει να δώσουν το παράδειγμα με τη λογική χρήση των προσφερόμενων αγαθών και την εγκατάλειψη του υπερκαταναλωτισμού.

Φορολογία: Το φορολογικό σύστημα παρ' ότι τα τελευταία χρόνια κάνει σταθερά βήματα, εξακολουθεί να νοσει. Υπάρχει μία άνιση κατανομή φόρων. Πληρώνουν, όπως πάντα, μισθωτοί και συνταξιούχοι. Οι μεγάλοι φοροδιαφεύγουν.

Προτάσεις: Πρέπει να αλλάξει ο τρόπος φορολόγησης, αλλά και ο τρόπος υποβολής της φορολογικής δήλωσης, όπως γίνεται σε όλη την Ευρώπη, χωρίς άγχος, ουρές και ταλαιπωρία. Η διπλή φορολόγηση να πάψει να υφίσταται. Να έχει δι-

καίωμα κάθε ευρωπαίος πολίτης να φορολογείται, αν έχει διπλή κατοικία, όπου επιθυμεί. Η εισαγωγή ή η αγορά αυτοκινήτου να γίνεται χωρίς δασμούς επιπλέον, παρά πληρώνοντας μόνο τα τέλη κυκλοφορίας, όπως ορίζουν οι ευρωπαϊκοί νόμοι. Φορολογικές ελαφρύνσεις στις οικονομικά ασθενέστερες τάξεις. Οι νέοι επαγγελματίες για τρία χρόνια να έχουν φοροαπαλλαγή. Σωστή διαπαιδαγώγηση των πολιτών από μικρή ηλικία για ανάπτυξη φορολογικής συνείδησης.

Χρήμα: Ισχυρό νόμισμα γίνεται μόνο με σταθερή οικονομία και ανθρωπιστική αγωγή. Η κοινωνία μας πρέπει να ξαναγίνει συντροφική, όπως παλιά και όχι ανταγωνιστική, όπως την έκανε ο πλουτισμός.

Διαφήμιση: Δυστυχώς, η στρεβλή ανάπτυξη της κοινωνίας και η ανωριμότητα του τηλεοπτικού κοινού, μαζί με τις προκαταλήψεις και την αμάθεια, έχουν κάνει τη διαφήμιση αισθητικά απαράδεκτη που εξευτελίζει την αξιοπρέπεια και απειλεί την ελευθερία του ατόμου. Πρέπει να υπάρχει νομική προστασία του καταναλωτή. Να ελέγχεται η ποιότητα των προϊόντων που διαφημίζονται. Ύποπτα προϊόντα και τρόφιμα, τα οποία θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου να πάντων να διαφημίζονται, όπως διοξίνες κ.λπ. Οι έξυπνες διαφημίσεις που στέλνουν μήνυμα και ελπίδα να βραβεύονται σε ετήσιο διαγωνισμό.

Καταναλωτισμός: Ο καταναλωτισμός και μάλιστα σε υπερθετικό βαθμό είναι επικίνδυνος για την υγεία μας. Ο υπερκαταναλωτισμός, η νόσος της εποχής μας, είναι πληγή που αιμορραγεί, χωρίς να έχουμε καταλάβει τις επιπτώσεις της.

Προτάσεις: Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και άμυνας σε ό,τι προβάλλεται και διαφημίζεται. Αγορά ελληνικών προϊόντων, γιατί συμφέρουν και γιατί βοηθάμε έτσι τον τόπο μας. Τιμωρία με αποχή και άρνηση σε ό,τι αποδεδειγμένα βλάπτει την υγεία. Όχι στα μεταλλαγμένα και ύποπτα προϊόντα. Ναι στα αγνά, υγιεινά προϊόντα που δίνει η μητέρα φύση.

Τέλος, πρέπει να παίρνουμε από την Ευρώπη ό,τι είναι καλό για τον τόπο μας και όχι ό,τι συμφέρει τους κυβερνώντες. Να φτιάξουμε δρόμους και καλές συγκοινωνίες. Να αποφασίσουμε επιτέλους σαν λαός, τι θα είμαστε. Η ευρωπαϊκή χώρα των Βαλκανίων ή η βαλκανική χώρα της Ευρώπης!

Η Ο.Ν.Ε. δεν πρέπει να γίνει αυτοσκοπός και στόχος, γιατί χάσαμε το όραμα, χάσαμε τον άνθρωπο και θα χάσουμε την ελπίδα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Καλώ και παρακαλώ να λάβει το λόγο η Δήμητρα Χουχορέλου.

ΧΟΥΧΟΡΕΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ (Νομός Λαρίσης): Αξιότιμο Προεδρείο, αγαπητοί συμμαθητές, στο κατώφλι του 2000 ανοίγει μια νέα σελίδα στην οικονομία της χώρας μας. Έχουμε πολύ σημαντικές αλλαγές στην οικονομική ζωή της Ελλάδος. Και επειδή η οικονομική ζωή μιας χώρας είναι συνυφασμένη και με την εξωτερική της πολιτική, αλλά και με την πολιτική της ζωής, οι

επιπτώσεις αυτών των οικονομικών αλλαγών στην καθημερινότητα είναι αναπόφευκτες. Φυσικά και αναφέρομαι στην ένταξη της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε., ακόμα και με προϋποθέσεις και με κάποια καθυστέρηση.

Η ένταξη της Ελλάδος ως ισότιμο μέλος στη Νομισματική και Οικονομική Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα βήμα μεγίστης σημασίας. Αυτομάτως η οικονομία μας θα ενισχυθεί και μαζί με τη δική μας οικονομία, θα ενισχυθεί και η οικονομία της Ευρώπης. Εξάλλου, ο αρχικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν να αντιμετωπίσει, έχοντας ήδη μια ισχυρή οικονομία, το αμερικάνικο δολλάριο. Ελπίζουμε, δηλαδή, εμείς οι Ευρωπαίοι να αντιταχθούμε πρώτοι οικονομικά απέναντι στους Αμερικάνους.

Προσωπικά, δικαιολογώ απόλυτα την επιδίωξή μας για την ένταξη της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε., γιατί πρόκειται να ωφεληθούμε πολύ. Και αυτό θα γίνει περισσότερο αντιληπτό σε μερικά χρόνια, όταν θα μπορούμε να συγκρίνουμε τη δική μας οικονομική κατάσταση, με την οικονομική κατάσταση άλλων χωρών, που δεν έχουν ενταχθεί στην Ο.Ν.Ε.

Υπάρχουν, βεβαίως, ανησυχίες από αρκετές πλευρές. Ακόμα και σε αυτήν την αίθουσα ακούστηκαν ορισμένες διαφωνίες για το οικονομικό μας μέλλον, ανησυχίες που είναι φυσικές και αναμενόμενες μιας και σε κάθε αλλαγή υπάρχουν αντιδράσεις. Το αντίθετο θα μας ανησυχούσε.

Οι περισσότερες ανησυχίες έγκειται στην απουσία του ελληνικού στοιχείου από το ευρώ και γενικότερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο κατά πόσο και αν θα μπορούμε να συναγωνιστούμε οικονομικά ισχυρές χώρες. Η μειονεξία των Ελλήνων απέναντι στη Δύση και στους Ευρωπαίους δεν είναι τωρινό φαινόμενο. Είναι ένα συλλογικό υποσυνείδητο διαμορφωμένο σε ιστορική διαδρομή αρκετών αιώνων. Ο ταπεινωμένος ελληνισμός από την τουρκική κατάκτηση, βυθισμένος στην απελπισία και στη φτώχεια αισθάνθηκε μειονεκτικά απέναντι στους ευρωπαίους, οπότε οικονομικά προγράμματα εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, πνευματικά καθιδρύματα, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, όλα, προσπαθούσαν και προσπαθούν να υπηρετήσουν τον έναν και μοναδικό στόχο, τον εξευρωπαϊσμό των νεοελλήνων.

Συνεπώς, είναι εν μέρει λογικές οι ανησυχίες του Έλληνα για πνευματική ισοπέδωση και πολιτισμική αφομοίωση. Όμως, μέσα σε όλες αυτές τις δυσχερείς συνθήκες ας μην ξεχνούμε ότι ο Έλληνας είναι ο παλιός άρχοντας της Μεσογείου και έχοντας χαρίσματα, αλλά και ελαττώματα, θα βρεί σύντομα τη θέση του στην Ελλάδα, στα Βαλκάνια, στην Ευρώπη και γενικά στον κόσμο.

Έτσι, λοιπόν, η Ελλάδα δύσκολα θα κινδυνεύσει από ενδεχόμενη αφάνιση του ελληνικού στοιχείου. Άλλωστε, όπως όλοι ξέρουμε, «η Ελλάδα ποτέ δεν πεθαίνει». Γι' αυτό και εγώ, θα προχωρήσω για να σταθώ στο μεγάλο κίνδυνο που ελλοχεύει και που, ίσως, να μην είναι τόσο συνδεδεμένος με την ένταξη της Ελλάδος στην Ο.Ν.Ε., όσο με την ανενδοίαστη πνευματική βαρβαρότητα που μετράει την ανθρώπινη ύπαρ-

ξη και ζωή με οικονομικά και υλιστικά, πάνω απ' όλα, κριτήρια. Ο κίνδυνος αυτός είναι η αδιαφορία για τους δίπλα μας, η αδιαφορία για όσα γίνονται.

Για να επιδιώκουμε να μας συμπεριφέρονται οι Ευρωπαίοι επί ίσοις όροις, πρέπει πρώτα εμείς οι ίδιοι να έχουμε κερδίσει την εκτίμησή τους, έχοντας μια ισχυρή οικονομία που προϋποθέτει πάταξη της αδιαφορίας και της παραοικονομίας.

Πώς θα επιδιώξουμε να μπούμε στην Ο.Ν.Ε., όταν τα κονδύλια για τον απαραίτητο ιατρικό εξοπλισμό των νοσοκομείων είναι ανεπαρκή, όταν τα αγροτικά ιατρεία και τα κέντρα υγείας δυσλειτουργούν, όταν άνθρωποι πεθαίνουν στα νοσοκομεία, λόγω των διαφορών των γιατρών; Χαρακτηριστικό παράδειγμα, φετεινό μάλιστα, μιας συντοπίτισσάς μου Λαρισιάς, που, αφού την έκαναν μπαλάκι οι γιατροί, στέλνοντάς την από το ένα νοσοκομείο στο άλλο, πέθανε κυριολεκτικά στο δρόμο, γιατί το ασθενοφόρο έπαθε βλάβη.

Πώς θα επιδιώξουμε να μπούμε στην Ο.Ν.Ε., όταν η παραοικονομία ανθίζει στη χώρα μας; Γιατροί με φακλλάκια, πολιτικοί με ρουσφέτια, δημοτικοί και νομαρχιακοί σύμβουλοι με λαδώματα, δημόσια έργα με απ' ευθείας ανάθεση με μίζες, καθηγητές με ιδιαίτερα μαθήματα, πολλές φορές και στους ίδιους τους μαθητές τους.

Απαιτείται, λοιπόν, η αποπεράτωση των οδικών δικτύων, η οικονομική ενίσχυση της επαρχίας για να αποφύγουμε στην αστυφιλία και τον υδροκεφαλισμό της χώρας. Απαιτούνται περισσότερα κονδύλια για υγεία, παιδεία, αλλά και για τον πολιτισμό, ίση και δίκαιη φορολογία για να μην υπάρχουν πια οι φοροφυγάδες. Δεν γίνεται να εξακολουθούμε να επιμένουμε στην εύκολη λύση της βαρειάς φορολογίας στους μισθωτούς, ενώ από την άλλη μεριά να υπάρχουν ελαφρύνσεις στους έχοντες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Καλώ να λάβει το λόγο ευθύς αμέσως, ο Αντώνιος-Μάριος Παπαγιώτης από το Νομό Μαγνησίας.

Ο Αντώνιος-Μάριος Παπαγιώτης έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ - ΜΑΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΩΤΗΣ (Νομός Μαγνησίας): Αξιότιμο Προεδρείο, αρχικά πιστεύω πως αξίζει ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όσους συνεργάστηκαν για το πρόγραμμα της Βουλής των Εφήβων. Άξιοι συγχαρητήριων είναι επίσης και όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές, οι οποίοι, με φιλότιμες προσπάθειες και πνεύμα συνεργασίας, κατόρθωσαν να σας παρουσιάσουν εδώ σήμερα την πλειονότητα των προβλημάτων που απασχολούν την πατρίδα μας, όσον αφορά στα ζητήματα οικονομικών υποθέσεων.

Με τη σειρά μου και εγώ θα αναφερθώ γενικά στο περιβάλλον, τα προβλήματά του και τα περιθώρια βελτίωσης.

Ζούμε σε μια εποχή μεταβιομηχανική ή ώριμου καπιταλισμού, κατά το χαρακτηρισμό των κοινωνιολόγων, όπου προβάλλει αγωνιώδες το πρόβλημα της προστασίας του περιβάλλοντος, το οποίο τείνει να προσλάβει ιδιαίτερη κρισιμότητα,

σε συνάρτηση με την ιλιγγιώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας. Το πρόβλημα παρουσιάζεται πολύ πιο έντονο για τη χώρα μας, όπου προβάλλει επιτακτικό το καθήκον να προστατευθούν τα τεκμήρια ενός πανάρχαιου πολιτισμού, που είναι συνυφασμένος με τη ζωή του έθνους μας, την πολύτιμη κληρονομιά μας, μαζί με τις παραδοσιακές καλλονές μιας πανέμορφης φύσεως, που αποτελεί το πλαίσιο των καλλιτεχνικών θησαυρών του παρελθόντος.

Η σύμβαση για την προστασία της παγκόσμιας πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 1975. Από τότε, έχουν περάσει αρκετά χρόνια και η χώρα μας, ένας παράδεισος φυσικής ομορφιάς, έχει δυστυχώς κάνει πολύ μικρά βήματα, όσο αφορά στην προστασία αυτών των περιοχών, λόγω του χαμηλού επιπέδου επιτήρησης. Αυτό λυπάμαι που το λέω ενώπιον του σεβαστού προεδρείου, επιβεβαιώθηκε και για άλλη μία φορά χθες το βράδυ στον Εθνικό Κήπο, όπου έγινε η δεξίωση που οτιδήποτε άλλο ήταν, εκτός από κήσο.

Το πρόβλημα δεν φαίνεται να το έχει συνειδητοποιήσει η γενιά μας στην ολότητά του, όταν αντιμετωπίζει μοιρολατρικά όλες τις καταστάσεις, που με αμέριμη αδιαφορία και αδιατάρακτη ασυνειδησία, επιφέρουμε στον τόπο αυτόν με τη μορφή της προόδου ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια.

Το θέμα του περιβάλλοντος, αγαπητοί συνάδελφοι, εμφανίζεται σε όλο τον κόσμο σαν πρόβλημα επιβίωσης του σημερινού ανθρώπου. Και όπως συμβαίνει πάντοτε με τα θέματα που έχουν σχέση με την τύχη της ανθρωπότητας, διαμορφώνεται σιγά-σιγά ένας ομαδικός πανικός που διασπείρει τον τρόπο της επικείμενης καταστροφής.

Η χώρα μας, εκτός από τους γνωστούς οικολογικούς κινδύνους, όπως π.χ. η καταστροφή των δάσων, το νέφος, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η μόλυνση του νερού και η εξαφάνιση πολλών ζωικών ειδών, αντιμετωπίζει ιδιαίτερα σοβαρά οικολογικά προβλήματα. Ενδεικτικά θα αναφερθώ σε μερικά, εν συντομία.

Τα εργοστάσια παραγωγής ρεύματος στην Πτολεμαΐδα και στη Μεγαλόπολη προκαλούν ανεπανόρθωτες ζημιές στο περιβάλλον.

Η ολοσχερής καταστροφή των κόλπων Παγασητικού, Σαρωνικού, Θερμαϊκού, Πατραϊκού λόγω ρίψης λυμάτων σε αυτούς.

Η μετατροπή των ποταμών Έβρου, Πηνειού και Αξιού, αλλά και άλλων ποταμών σε οχετούς, λόγω ρίψης αποβλήτων.

Η κατασκευή του αεροδρομίου των Σπάτων στα Μεσόγεια, που αποτελούν τον μόνο εναπομείναντα πνεύμονα της Αθήνας, αν καταστραφεί, η Αθήνα κινδυνεύει να πεθάνει.

Το εργοστάσιο λιπασμάτων και άλλων πετροχημικών εγκαταστάσεων στην ευρύτερη περιοχή της Καβάλας. Η περιοχή αυτή μάλιστα ονομάστηκε από την GREEN PEACE «αζωϊκή», δηλαδή ότι εκεί είναι αδύνατη η ζωή.

Τα προβλήματα στο νομό μου, τη Μαγνησία, από την εγκατάσταση του φυσικού αερίου.

Όλα αυτά τα οικολογικά προβλήματα δεν είναι φυσικά, δεν τα βρήκαμε έτσι. Τα δημιουργήσαμε εμείς οι ίδιοι οι άνθρωποι τεχνικά και εμείς μόνο μπορούμε να σταματήσουμε να τα δημιουργούμε. Πώς; Για να είναι αποτελεσματική η αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, επιβάλλεται γνώση, θέληση, καθώς και γενική κινητοποίηση.

Ιδιαίτερα απαιτείται η πολιτεία να ξεκινήσει μακροπρόθεσμα προγράμματα που να αξιοποιούν τη φύση, χωρίς να την καταστρέφουν αλόγιστα, δίνοντας έτσι το παράδειγμα στους πολίτες της.

Θα πρέπει να επιβάλλονται αυστηρές ποινές στους εμπρηστές των δασών.

Να απαγορευθεί ή να περιοριστεί δραστικά η θήρα.

Να ελέγχεται η χρήση γεωργικών φαρμάκων.

Να εφαρμοστεί αυστηρά προγραμματισμός στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και να χρησιμοποιείται σε ευρεία κλίμακα η μέθοδος της ανακύκλωσης.

Το κράτος επιβάλλεται να καθιερώσει το βιολογικό καθαρισμό των λυμάτων και των αποβλήτων.

Επίσης, το κράτος καλείται να αυξήσει τον προϋπολογισμό που αφορά στις εναλλακτικές ήπιες μορφές ενέργειας, ηλιακή και αιολική.

Και επιβάλλεται να βοηθήσει την επαγγελματική και βιοτική εξέλιξη των γυναικών, έτσι ώστε να αυξηθεί το ενδιαφέρον τους για τον οικογενειακό προγραμματισμό.

Θα πρέπει η Κυβέρνηση να προχωρήσει στον εκσυγχρονισμό των μέσων μεταφοράς και των χωματερών.

Τέλος, το κράτος με την προσφορά κινήτρων εργασίας σε μικρότερα αστικά κέντρα και με παράλληλη καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και του συγκεντρωτισμού, θα πρέπει να τολμήσει την αποκέντρωση των μεγάλων αστικών κέντρων και να επιδιώξει τη δημιουργία μεγάλων εστιών πρασίνου στις πόλεις, με σωστούς πολεοδομικούς σχεδιασμούς και κατάλληλα ρυθμιστικά σχέδια.

Σήμερα, η Ενωμένη Ευρώπη πρέπει να δίνει το προβάδισμα στην έρευνα, στην ανάπτυξη και την εφαρμογή τεχνολογικών μέσων προστασίας του περιβάλλοντος. Θα πρέπει, επίσης, να αποτελεί το συνήγορο για μια παγκόσμια νομική τάξη σχετικά με το περιβάλλον. Για το σκοπό αυτό, θα έπρεπε να εισαχθεί ένας τρίτος φόρος ΦΠΑ στην ενέργεια και να χρησιμοποιηθεί στην Ελλάδα, προς όφελος της μείωσης του φόρου εισοδήματος.

Από την άλλη μεριά, εμείς οι κάτοικοι αυτής της χώρας, ο καθένας χωριστά, θα πρέπει να αποκτήσουμε περιβαλλοντική συνείδηση, κάνοντας οικονομία στην ενέργεια, χρησιμοποιώντας ανακυκλωμένα υλικά και συμμετέχοντας σε οργανώσεις ή προγράμματα για τη σωτηρία του περιβάλλοντος, τηρώντας τη σχετική νομοθεσία πιστά και σχολαστικά.

Τέλος, ας ρωτήσει ο καθένας τον εαυτό του, όχι μόνο

τί λέει, αλλά τί κάνει για το κοινό μέλλον και ας αξιοποιήσει ο καθένας το δυναμικό του ως ενεργός πολίτης. Άλλωστε, το δεύτερο βήμα ανήκει στους άλλους. Το πρώτο ανήκει σε μας!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Και τώρα να λάβει το λόγο η συμπατριώτισά μου, Μαρία Τριμανδήλη.

MARIA TRIMANΔΗΛΗ (Νομός Μεσσηνίας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, η παιδεία αφορά όχι μόνο τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς, αλλά, επειδή πρόκειται για το μέλλον της χώρας μας, πρέπει να αφορά όλους. Πρέπει όλοι να συμβάλουν, λοιπόν, στην αναβάθμιση της παιδείας. Η κύρια βοήθεια πρέπει να έλθει, αν και ακούγεται παράδοξο, από το Υπουργείο Οικονομικών, έτσι ώστε να επιλυθούν τα κύρια προβλήματα, που απαιτούν χρήματα.

Εδώ θέλω να εκφράσω ένα πάγιο αίτημα των μαθητών πολλών γενιών, που ήταν και η αφορμή πολλών μαθητικών κινητοποιήσεων: Να δοθεί το 15% του προϋπολογισμού για την παιδεία. Και αυτό πρέπει να γίνει για πολλούς λόγους.

Πρώτα απ' όλα, οι καθηγητές, αν αυξηθούν οι αποδοχές τους, θα μπορούν να αποδώσουν καλύτερα. Αυτό δεν είναι θέμα εκβιασμού. Αλλά αν πληρώνονται καλύτερα, δεν θα έχουν ανάγκη να κάνουν ιδιαίτερα μαθήματα και έτσι να υποβαθμίζεται η ποιότητα της διδασκαλίας μέσα στην τάξη.

Με το καινούργιο σύστημα, οι καθηγητές των λυκείων έχουν υπερδιπλασιάσει τη δουλειά τους και η δυσκολία είναι πολύ μεγαλύτερη.

Επίσης, οι καλύτερες αποδοχές των καθηγητών θα κάνουν την παιδεία ένα χώρο που θα τον ζηλεύουν όλοι οι άλλοι και δεν θα αποθεί.

Αν μέσα σε αυτή την αίθουσα γίνει ένα γκάλοπ, πιστεύω ότι οι περισσότεροι Έφηβοι Βουλευτές θα θέλουν να γίνουν καθηγητές, εκπαιδευτικοί. Όμως, στο μέλλον δεν θα πραγματοποιήσουν αυτό το όνειρο, επειδή οι αποδοχές είναι πραγματικά πενιχρές.

Επιπλέον, θα πρέπει να αυξηθούν τα χρήματα που δαπανώνται για την παιδεία, επειδή τα βιβλία πρέπει να καλυτερευτούν.

Τα χρήματα που δίνονται για τη συγγραφή και την εκτύπωση είναι πάρα πολλά. Αντί αυτού προτείνω, όσο και αν αυτό φαίνεται ουτοπικό, να αναθέσει το Υπουργείο Παιδείας σε διάφορες ιδιωτικές εταιρείες να εκδώσουν τα βιβλία, ύστερα από μειοδοτικό διαγωνισμό. Έτσι, όχι μόνο θα είναι καλύτερα τα βιβλία, εξαιτίας του ανταγωνισμού μεταξύ των εταιρειών και ίσως γίνει και εξοικονόμηση χρημάτων, αλλά, αφού θα συμβάλει κατά ένα μέρος ο μαθητής στην αγορά του βιβλίου, θα ελκύει το σεβασμό των μαθητών και δεν θα φθάνουμε να βλέπουμε στο τέλος κάθε χρονιάς το θέαμα των σχισμένων βιβλίων και άλλα.

Η παιδεία μας χρειάζεται την κατάλληλη τεχνολογική υποδομή. Διδάσκεται τεχνολογία, πληροφορική και διάφορα

άλλα μαθήματα, χημείας, φυσικής, μαθηματικών στα σχολεία, χωρίς όμως να υπάρχει κατάλληλη τεχνολογική υποδομή. Αυτά τα μαθήματα και κυρίως η τεχνολογία και η πληροφορική, όπως ξέρετε, δεν γίνονται χωρίς τα απαραίτητα μέσα, π.χ. υπολογιστές κ.λπ., με αποτέλεσμα τα παιδιά να δυσκολεύονται πάρα πολύ σ' αυτά τα μαθήματα. Παρόλο που η πληροφορική π.χ. είναι ένα μάθημα επιλογής, δεν μπορεί σε πολλά σχολεία να γίνει, επειδή δεν υπάρχουν κατάλληλες υποδομές.

Τέλος, θα ήθελα να επισημάνω ότι για να μπορέσει η τεχνολογική υποδομή να διατηρηθεί στα σχολεία, είναι απαραίτητο να υπάρχουν νυχτοφύλακες. Παλαιότερα υπήρχαν. Τώρα έχει καταργηθεί αυτό, πράγμα το οποίο συμβάλλει στο να αυξάνονται οι βανδαλισμοί στα σχολεία και οι καταστροφές. Τα σχολεία έχουν καταντήσει ένα μέρος για ναρκωμανείς ή ακόμα και για διακίνηση ναρκωτικών. Πιστεύω ότι ένας επιστάτης ή ένας νυχτοφύλακας θα βοηθήσει πάρα πολύ, ώστε τα σχολεία να γίνουν τόπος αποκλειστικά και μόνο για μαθητές και για μόνιμους. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΑ ΑΛΕΥΡΙΑΔΟΥ (Β' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο επί της διαδικασίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΙΩΑΝΝΑ ΑΛΕΥΡΙΑΔΟΥ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να σχολιάσω κάποια πράγματα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Είναι η σειρά σας να μιλήσετε αμέσως, τώρα.

Ορίστε έχετε το λόγο.

ΙΩΑΝΝΑ ΑΛΕΥΡΙΑΔΟΥ (Β' Αθήνας): Όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς θα ήθελα να πω ότι, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι τόσο αδικημένοι, όσο ανέφερε η συνάδελφος. Και ας μην ξεχνάμε ότι όσα παιδιά σκέπτονται να γίνουν καθηγητές, σκέπτονται με τη λογική ότι τρεις μήνες το χρόνο θα κάθονται, συν τις αργίες και ότι έχουν εξασφαλισμένο μισθό, που βρέξει χιονίσει θα τον πάρουν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μάλιστα. Έχετε τώρα το λόγο για να κάνετε τη δική σας τοποθέτηση.

ΙΩΑΝΝΑ ΑΛΕΥΡΙΑΔΟΥ (Β' Αθήνας): Ευχαριστώ.

Απλά θα ήθελα να αναφέρω κάποια θέματα οικολογικά, εκτός της Ελλάδας, για όλο τον κόσμο.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να πω ότι υπάρχουν κάποιες συνθήκες, όπως η Συνθήκη Ραμσάρ που προστατεύει τους υδροβιότοπους, οι οποίες δεν εφαρμόζονται.

Θα ήθελα να σταθώ στις πυρηνικές δοκιμές που γίνονται στον Ειρηνικό Ωκεανό, οι οποίες κάνουν μεγάλη καταστροφή στη θάλασσα.

Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι τα μέλη της GREENPEACE δεν φοβούνται και με κίνδυνο της ζωής τους έχουν σταθεί εμπόδιο σε κάποιες απ' αυτές τις δοκιμές. Η συμμετοχή δεν θα πρέπει να είναι μόνο από τα μέλη κάποιας οικολογικής οργάνωσης,

αλλά από όλους τους ανθρώπους της γης και κυρίως από έφηβους, σαν και εμάς, που πιστεύω ότι είναι πιο ευαίσθητοι σ' αυτά τα θέματα.

Ακόμα θα ήθελα να αναφερθώ στο κυνήγι, το οποίο γίνεται ανεξέλεγκτα και κυρίως σε εποχές που απαγορεύεται. Κάποιες χώρες έχουν «φροντίσει» να εξαφανιστούν κάποια είδη ζώων, όπως για παράδειγμα στην Ιαπωνία οι λευκοί καρχαρίες.

Θα ήθελα η νομοθεσία, κυρίως στην Ελλάδα, να είναι πολύ πιο σκληρή, όσον αφορά τις παρανομίες στο οικολογικό σύστημα. Καλύτερα να υπακούμε στους νόμους με φόβο, παρά να κάνουμε αυτές τις παρανομίες και να καταστρέφουμε το περιβάλλον.

Κάποια συνάδελφος πριν είπε για την αγρανάπαυση. Πιστεύω ότι η αγρανάπαυση δεν είναι η πρώτη φροντίδα που πρέπει να κάνουμε, όσον αφορά το οικολογικό σύστημα. Χρειάζεται, αλλά, κατά τη γνώμη μου, εάν δεν υπάρχει περιβάλλον, δεν γίνεται να υπάρχουμε και εμείς οι ίδιοι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο Μουράτιος Πισκιδίης έχει το λόγο.

ΜΟΥΡΑΤΙΟΣ ΠΙΣΚΙΔΙΗΣ (Νομός Κοζάνης): Σεβαστό Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι, στόχος της αγόρευσής μου είναι η αφύπνιση των νεανικών συνειδήσεων όσον αφορά στο φλέγον πρόβλημα της μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Ο θάνατος της φύσης που προκαλείται μεθοδικά, λόγω της απληστίας και της ανευθυνότητας του ανθρώπου, σηματοδοτεί το τέλος της ανθρωπότητας. Μπροστά στον κίνδυνο μιας οικολογικής καταστροφής, τα τελευταία χρόνια, διεθνείς οργανισμοί και οικολογικές οργανώσεις κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου. Επισημαίνουν ότι η εκμετάλλευση της φύσης πρέπει να αντιμετωπίζεται με σοβαρότητα, γιατί κάθε ενέργεια σε βάρος της φύσης στρέφεται ουσιαστικά εναντίον του ανθρώπου.

Με αυτό το πνεύμα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Δικαίου και Περιβάλλοντος αποφάσισε τον Ιούνιο του 1977 πως είναι αναγκαία η ποινικοποίηση κάθε φθοράς του περιβάλλοντος.

Είμαστε μέρος της φύσης, της ανήκουμε, γι' αυτό η καταστροφή της φύσης ισοδυναμεί με καταστροφή του εαυτού μας. Η διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας, η φθορά και η παραμόρφωση του τοπίου έχουν δημιουργήσει προβλήματα, τόσο βιολογικά όσο και ψυχολογικά. Η εμφάνιση πλήθους ασθeneιών είναι άμεση συνέπεια της μόλυνσης της ατμόσφαιρας στην οποία ζούμε και των επιβλαβών προϊόντων που τρώμε. Έχει κυριεύσει πανικός το σύγχρονο κόσμο, άλλοτε για το κρέας, άλλοτε για τα ψάρια, άλλοτε για τα λαχανικά.

Πρόσφατα, σάλος προκλήθηκε στην καταναλωτική αγορά με τη μόλυνση των πουλερικών από διοξίνες. Μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων αναγκάστηκαν να αποσύρουν τα προϊόντα τους. Θα έλεγε κανείς ότι ήλθε η ώρα να πληρώσουν τις συνέπειες της καταστροφής που οι ίδιες προκάλεσαν.

Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτό ότι, όταν καταστρέφουμε τη φύση, καταστρέφουμε ένα μέρος του εαυτού μας. Γι' αυτό κρίνεται επιτακτική η ανάγκη λήψης μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Εκείνο που προέχει είναι η αφύπνιση και η παγκόσμια κινητοποίηση, ώστε να μη χρησιμοποιείται η τεχνολογία ως δύναμη καταστροφής, αλλά να χρησιμοποιείται για την επούλωση των πληγών που προκάλεσε η εξέλιξή της.

Θεωρείται απαραίτητη η ύπαρξη φίλτρων υψηλών προδιαγραφών που κατακρατούν το μεγαλύτερο μέρος των ρυπογόνων ουσιών.

Όσον αφορά στη θαλάσσια ρύπανση, είναι αναγκαία η ύπαρξη βιολογικών μονάδων που καθαρίζουν από το πετρέλαιο το νερό σε ελάχιστο χρόνο, χωρίς να αφήνουν κατάλοιπα. Παράλληλα μ' αυτό, καθίσταται αναγκαία η θεσμοθέτηση του βιολογικού καθαρισμού σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες. Η τεχνολογία προσφέρει τρόπους και μέσα, ώστε τα λύματα να απολυμαίνονται και να αποδίδονται στη φύση, όπως λαμβάνονται.

Επίσης, είναι ανεπίτρεπτη η έκθεση των σκουπιδιών σε ανοιχτούς χώρους, για να μη γίνουν μολυσματικές εστίες. Απαιτείται δημιουργία ειδικών εργοστασίων για την αποτέφρωση των σκουπιδιών με τρόπο τέτοιο που το σκουπίδι να μετατρέπεται ξανά σε χρήσιμο υλικό, λίπασμα, χαρτόμαζα, υαλόμαζα, μέταλλο κ.λπ.

Προς την κατεύθυνση αυτή μπορεί να βοηθήσει και η λεγόμενη ανακύκλωση. Δηλαδή, ένα υλικό να μην εξαντλεί τη χρησιμότητά του στην πρώτη χρήση του, αλλά με ειδική επεξεργασία να γίνεται και πάλι χρήσιμο προϊόν.

Ευχής έργον είναι οι άνθρωποι να αποκτήσουν μία οικολογική ευαισθησία και κυρίως οικολογική νομοθεσία, μία νομοθεσία που να απαγορεύει τη χρήση υλικών που δεν είναι εφικτή. Μεγάλο οικονομικό και οικολογικό όφελος θα προκύψει, αν η τεχνολογία κατορθώσει να αξιοποιήσει ακόμα περισσότερο τις λεγόμενες ήπιες μορφές ενέργειας, όπως την υδροηλεκτρική, την αιολική, την ηλιακή, τη γεωθερμική.

Όσον αφορά το περιβαλλοντικό πρόβλημα της τρύπας του όζοντος, μία συνεργασία σε διακρατικό επίπεδο επιστημόνων, πολλών ειδικοτήτων, είναι δυνατόν να προσφέρει τρόπους, ώστε να αναπαραχθεί το όζον και να κλείσουν οι τρύπες που δημιουργούν πολλά προβλήματα με το να επιτρέπουν την είσοδο των υπεριωδών ακτινών του ηλίου. Έτσι ο ήλιος θα ξαναγίνει πηγή και σύμβολο ζωής και όχι θανάτου.

Πρέπει, τέλος, να γίνει κοινή συνείδηση όλων μας ότι αυτή η γη δεν είναι δική μας. Τη δανειστήκαμε από τα παιδιά μας. Συνεπώς, δεν έχουμε το δικαίωμα να καταστρέψουμε κάτι που δεν ανήκει σε μας αλλά στους απογόνους μας. Ό,τι έχουμε το παραλάβαμε από τους παλιούς και έχουμε χρέος, όταν φύγουμε, να το παραδώσουμε αλώβητο στους νεότερους. Πρέπει ο καθένας να λείει στον εαυτό του, έχω την υποχρέωση να σώσω αυτό τον κόσμο. Εάν δεν το κάνει, η ευθύνη δεν θα βαρύνει

κανέναν άλλον παρά μόνο εκείνον-εμένα, γιατί αυτόν τον κόσμο δεν τον κληρονομήσαμε από τους πατεράδες μας, αλλά τον δανειστήκαμε από τα παιδιά μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Μυρτώ Φραγκούλη.

ΜΥΡΤΩ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ (Νομός Ιωαννίνων): Σεβαστό Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, το ΕΥΡΩ, ένα νόμισμα, ήρθε να ταράξει την ηρεμία της Ευρώπης. Οι Έλληνες μπροστά σ' αυτό το νέο δώρο της Ευρώπης έμειναν άναυδοι, ξαφνιασμένοι, θεωρώντας ότι η ένταξή μας στην Ο.Ν.Ε. θα γινόταν αυτόματα και το ΕΥΡΩ θα «κατοικούσε» στην τσέπη μας εξίσου εύκολα. Ίσως να φανεί περιεργο αλλά το πρώτο εμπόδιο για τη χρησιμοποίηση του ΕΥΡΩ είναι η δυσκολία πολλών να κατανοήσουν τη χρησιμότητά του για την ανάπτυξη της Ευρώπης. Επιδιώκουν να το κάνουν αντίπαλο δέος του δολλαρίου.

Βέβαια, η Ελλάδα, δυστυχώς για όλους, δεν ακολουθεί την ιλιγγιώδη πορεία της Ευρώπης, αφού ο Έλληνας δεν ρισκάρει τα χρήματά του σε δικές του επιχειρηματικές δραστηριότητες, αλλά προτιμάει να κερδίσει την τυχούσα υπεραξία μετοχών μέσω του Χρηματιστηρίου και ένα αναμενόμενο μέρισμα ή, ακόμα χειρότερα, να επαναπαυθεί σε μία θέση σποδημόσο.

Το ΕΥΡΩ είναι δύσκολο να ενταχθεί ομαλά στη ζωή μας, αφού το εθνικό χρέος είναι υπέρογκο. Βέβαια, αρνητικό παράγοντα αποτελεί και ο πληθωρισμός, εξαιτίας του καταναλωτισμού της χώρας μας, που δεν διατηρείται για πολλά χρόνια σε χαμηλό επίπεδο. Το ΕΥΡΩ αποτελεί μία πρόκληση για μας, αφού έτσι θα μπορούσαμε να συμπορευθούμε ομαλά ως μικρή χώρα στην Ευρώπη. Αυτό βέβαια θα επιτευχθεί, αν γίνει έλεγχος του τραπεζικού συστήματος. Απαιτείται εκσυγχρονισμός και εκκαθάριση του χαρτοφυλακίου, έλεγχος χορηγήσεων μπλοκ επιταγών για να μην έχουμε αυτό που όλοι λένε «πέτσινες επιταγές» ή επιταγές χωρίς αντίκρουσμα, ακάλυπτες.

Βέβαια, όχι συνεχείς ρυθμίσεις των δανείων που οδηγούν τη χώρα όχι στην ομαλή ένταξη στην Ο.Ν.Ε. αλλά στην αύξηση των χρεών. Άραγε η Ελλάδα είναι ισότιμη με τα άλλα κράτη; Μάλλον όχι, αφού εγώ που ζω σε μία επαρχιακή πόλη της Ηπείρου, σχεδόν ποτέ δεν είδα έργα. Άκουσα λόγια και λόγια, πάλι και πάλι, λόγια για ανάπτυξη, αλλά τίποτα. Πώς, λοιπόν, θα οδηγηθούμε σαν πολιτισμός και όχι σαν γη, σαν προσωπικότητες και όχι σαν άτομα φανταράκια στην Ο.Ν.Ε.;

Ίσως, τοποσπλό για να μάθουμε εμείς οι δεκαεξάρηδες το ΕΥΡΩ είναι να μας ενημερώσουν στο σχολείο. Πού είναι το κράτος όμως; Ο Έλληνας θέλει το κράτος δίπλα του και όχι απέναντι, όχι εχθρό του. Δε θέλουμε να ισοπεδωθούμε σαν προσωπικότητες με την ένταξή μας στην Ο.Ν.Ε. Δεν θέλουμε να γίνουμε υποχείρια ενός νομίσματος. Θέλουμε, όμως, σωστή ενημέρωση και βεβαίως προσαρμογή του δικού μας οικο-

νομικού συστήματος, σε συνάρτηση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της χώρας μας στην ΟΝΕ.

Θέλουμε η Ενωμένη Ευρώπη να μην οδηγήσει στη συνεχή δημιουργία προβλημάτων και απουσία επικοινωνίας. Δεν ξέρω, αν ένα νόμισμα μπορεί να μας ενώσει τόσο σαν λαό, όσο και σαν ευρύτερο πληθυσμιακό σύνολο. Ξέρω, όμως, πως θα αποτελέσει έναυσμα και κινητήριο μοχλό για μία πορεία υγιή και ένωση οικονομική και πολιτιστική. Η οικονομία μας δεν έχει ανάγκη από STEALTH, που σκοτώνουν ζωές και που άκουσα ότι ένα μόνο στοιχίζει, όσο δύο ΜΕΤΡΟ των Αθηνών. Θέλουμε ενιαία οικονομία για πρόοδο. Αν θεωρούν πρόοδο τη χρήση πυραύλων και πυρηνικών, τότε σίγουρα εμείς προτιμούμε την οπισθοδρόμηση για μία Ευρώπη καλύτερη, αφού τώρα η Ελλάδα αποτελεί μέλος αυτής. Πρέπει να μας πιστέψετε. Θέλουμε Ευρώνηση και όχι Ευρωϊσοπέδωση, όχι φοροδιαφυγή, όχι τοκογλυφία. Θέλουμε να απολαμβάνουμε μαζί σας την πανσέληνο. Θέλουμε να χαιρόμαστε μαζί σας την ανατολή της κάθε μέρας σε μία χώρα με οντότητα και προσωπικότητα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Κασσιανή Βρεττού έχει το λόγο.

ΚΑΣΣΙΑΝΗ ΒΡΕΤΤΟΥ (Νομός Λευκάδας): Σεβαστό Προεδρείο, αξιότιμοι συνάδελφοι, αν δεν είχαμε ζήσει την τελευταία δραματική εμπειρία του ιδιόμορφου πολέμου στην πρώην Γιουγκοσλαβία, θα μπορούσαμε να φλυαρούμε με αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία για τις ιδέες μας και τη νέα προοπτική προς το μέλλον. Ωστόσο, το γεγονός αυτό έρχεται να αποκαλύψει μόνο τις πτυχές της ηθικής μας αδυναμίας, ιδιαίτερα σ' ό,τι αφορά τη διαχείριση της εξουσίας, μία υπερπραγματικότητα που θα μπορούσε να ανταποκριθεί στην εξίσωση: εξουσία ίσον κέρδος και ακόμα να μας αποκαλύψει τις αντιφάσεις που υπάρχουν ανάμεσα στην έννοια της οικονομίας και την έννοια του περιβάλλοντος, όπως επίσης και την υποκριτική ηθική πολιτικών κομμάτων, οικολογικών μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, ακόμα και ιδεών και αξιών που εκμεταλλεύονται την κοινή πίστη του ανθρώπου διαχρονικά σε κάτι καθαρό και ευγενές.

Το βασικό πρόβλημα στη σχέση οικονομίας περιβάλλοντος βρίσκεται στην ίδια τη δομή και τη φιλοσοφία του οικονομικού συστήματος της ελεύθερης αγοράς. Η συνεχής αύξηση του όγκου παραγωγής αγαθών, η ποσοτική διάσταση της ευημερίας, ο φετιχισμός των χρηματικών αξιών. Αποτέλεσμα αυτής της οικονομικής λογικής είναι η αναγκαστική υποτίμηση αγαθών όπως το κλίμα, η υγεία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, ο φόβος.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι η αναπόφευκτη σύγκρουση μεταξύ θεωρίας και πολιτικής πράξης. Όλη η ουσία αυτής της αντίθεσης βρίσκεται στο ότι τα ίδια κέντρα που συνδιασκέπτονται σε παγκόσμια κλίμακα με ανθρωπιστικό μανδύα για την υπέρβαση των προβλημάτων της φύσης και του ανθρώπου, τα ίδια αυτά κέντρα χλευάζουν και ακυρώνουν

την οποιαδήποτε θεωρητική κατασκευή. Στην ανάγκη μεταβάλλουν κατά το συμφέρον τους και το περιεχόμενο των πατροπαράδοτων αξιών μας. Είναι ίσως μία άλλη βιομηχανία αυτή της διαστρέβλωσης των ιδανικών μας ανάμεσα στις τόσες βιομηχανίες του μεταβιομηχανικού μας πολιτισμού και της μοντέρνας ηθικής μας.

Έχουμε γίνει καχύποπτοι. Είναι, όμως, αυτό ένα καλό σημείο, δηλαδή, η ποιότητα και οι επιδιώξεις της ηθικής μας, ώστε να αρχίσουμε ένα νέο διάλογο με τον εαυτόν μας και την κοινωνία. Διαφορετικά, κάθε λύση είναι μία «γραφική ουτοπία».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Δέσποινα Αποστολίδου έχει το λόγο.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ (Νομός Κιλκίς): Η γη έχει ηλικία τεσσάρων δεκαετομμυρίων εξακοσίων εκατομμυρίων ετών. Αν συμπυκνώσουμε το ασύλληπτο αυτό χρονικό διάστημα σε μία κατανοητή έννοια, μπορούμε να παρομοιάσουμε τη γη με ένα άνθρωπο ηλικίας σαράντα έξι ετών. Εμείς οι άνθρωποι με τη σημερινή μας μορφή υπάρχουμε εδώ και τέσσερις ώρες μόνο. Πριν από μία ώρα ανακαλύψαμε τη γεωργία. Η βιομηχανική ανάπτυξη άρχισε μόλις πριν από ένα λεπτό και μέσα σε ένα λεπτό μετατρέψαμε μία ώριμη και γοητευτική κυρία ηλικίας σαράντα έξι ετών σε μία ετοιμόρροπη γηραιά κυρία. Έργο μας! Προσπαθήσαμε πολύ για να το καταφέρουμε. Επιστρατεύσαμε το ασυναγώνιστο αντιοικολογικό τρίπτυχο τεχνολογία – υπερκατανάλωση – βιομηχανίες. Δημιουργήσαμε μεγαλουπόλεις, ανοιχτές πληγές για τον πλανήτη στις οποίες κυριαρχεί μία απaráμυλλη αισθητική παρέμβαση, μία καινοτομία στη φύση. Η γη ντυμένη φυλακισμένη με το ένδυμα του μπετόν. Ποικιλομορφία τσιμέντων, σημειώσατε τσιμέντο. Πράγματι, αισθητική παρέμβαση με άποψη!

Βέβαια, στην πρώτη γραμμή της μάχης ρίξαμε το μεγάλο μας όπλο, την πυρηνική ενέργεια. Δημιουργήσαμε έξυπνες πυρηνικές βόμβες και αποδείξαμε πόσο ανόητοι είμαστε όλοι εμείς και περισσότερο κάποιοι Πρόεδροι, πρώην «παιδιά των λουλουδιών» και νυν υφιστάμενοι του ΝΑΤΟ που με τα λάθη τους κατέστρεψαν μέσα σε τρεις μήνες τη Σερβία, μία χώρα με πλειάδα δασών και οικοσυστημάτων.

Η ραδιενέργεια, όμως, δεν έχει σύνορα. Έτσι και εμείς, σε τρία χρόνια από τώρα, θα αρχίσουμε να μετράμε καρκινογενέσεις. Εγώ αναρωτιέμαι: Αλήθεια, γιατί η Greenpeace δεν έκανε έστω κάποια νύξη; Άραγε παραμένει πάντα ανεξάρτητη από κάθε είδους πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα; Μήπως ξεχάσαμε το Τσέρνομπιλ; Κανείς δεν φοβάται το Κοσλοντούι;

Όσο, όμως, απειλητική είναι η πυρηνική ενέργεια για τον πλανήτη, άλλο τόσο είναι και η γενετική Χιροσίμα που μας επαπειλεί. Η επέμβαση στο DNA των έμβιων όντων, τα γενετικά μεταλλαγμένα τρόφιμα και όλες οι υπόλοιπες αμφιλεγόμενες προόδοι της βιολογίας συνιστούν ρίσκο για τη γη. Για

παράδειγμα, η κλωνοποίηση του ανθρώπου είναι κάτι για το οποίο η φύση ουδέποτε προέβλεψε και όμως το γένος επέζησε.

Η σκοπιμότητα παρόμοιων ενεργειών μας διχάζει. Φυσικά, τίποτα δεν είναι περισσότερο απειλητικό για τον πλανήτη από την ασυδοσία και την απάθειά μας. Εξάλλου, ό,τι απειλεί τη γη είναι αποτέλεσμα αυτών των χαρακτηριστικών μας. Είναι λυπηρό, όταν αυτή η απάθεια καταλήγει μερικές φορές σε άκρατη ανοησία. Αναφέρομαι συγκεκριμένα στο ότι η πλειοψηφία από εμάς δεν κατανοεί τη βαθύτερη ρίζα του προβλήματος που είναι η έλλειψη παιδείας, η έλλειψη συναίσθησης της κατάστασης και η συνήθεια, αλλά αναλώνουμε τους εαυτούς μας σε άσκοπες ενέργειες. Εννοώ ότι, στην ουσία, μας δείχνουν το πρόβλημα και κοιτάμε το δάχτυλο.

Έτσι, ευχαριστώ την Αμερική και τις δυτικές χώρες, όταν δρομολογούν μανιασμένες αντικαπιτιστικές εκστρατείες και όταν σώζουν ένα γατάκι που σκαρφάλωσε σε κάποιο δέντρο. Οι ίδιοι μπορεί να θεωρούν τους εαυτούς τους συνειδητο-ποιημένους οικολόγους. Εγώ έχω αντίθετη γνώμη γι' αυτούς, που στο χώρο τους τείνουν να απαγορεύσουν το κάπνισμα ή έχουν κρεβατάκια για σκύλους, αλλά δεν διστάζουν να διοχετεύσουν στα Βαλκάνια πυρηνικά και να αφανίσουν πλήθος οικοσυστημάτων.

Ευχαριστώ, αλλά θέλω να είμαι οικολόγος με άλλο τρόπο, πιο συνειδητοποιημένο και πιο ρεαλιστικό. Και βλέπω –όσο απαισιόδοξο και αν φαίνεται αυτό– ότι η πιο ρεαλιστική προοπτική στην εξέλιξη του οικολογικού προβλήματος είναι ο πλήρης αφανισμός μας.

Όσο μακρινό και αν ακούγεται κάτι τέτοιο, είναι απαραίτητο από τώρα να πάψουμε να συμπεριφερόμαστε να είμαστε απλοί θεατές ενός δυσόιωνου ντοκυμαντέρ, απαθείς και αποχαυνωμένοι. Το όραμά μας είναι να φθάσει η ανθρωπότητα στο επίπεδο να κατανοήσει ότι αυτή πρέπει να προσαρμόσει το ατελές σύστημά της και τον πολιτισμό της στο τέλειο περιβάλλον και όχι να προσαρμόζει το τέλειο περιβάλλον στο έτσι κι αλλιώς ατελές της σύστημα. Όπως και να έχει η φύση είναι σοφή και δεν χρειάζεται υποδείξεις και επιδιορθώσεις.

Δεν θα ήθελα να σας κουράσω με χιλιοειπωμένες αντιρρηπαντικές λύσεις που είναι σε όλους μας γνωστές. Όλοι μας γνωρίζουμε ότι η οικολογική ισορροπία εξαρτάται από τη συνειδητή ατομική και κρατική μέριμνα. Μόνο η παιδεία, η συνειδητοποίηση της κατάστασης και η αλλαγή του τρόπου σκέψης θα φέρουν και την αλλαγή της συμπεριφοράς μας απέναντι στο περιβάλλον και επαγωγικά απέναντι στον εαυτό μας. Ωστόσο, θα ήθελα να αναφερθώ σε ορισμένα θέματα που θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικά, όπως το να υπάρξει μετριοπαθής ορθολογική, αλλά, σαφώς, όχι μεσαιωνική χρησιμοποίηση των εφαρμογών της γενετικής. Χρειάζεται επίσης να μεριμνήσουμε ως πολίτες περισσότερο για την καθαριότητα της Ελλάδος. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να επιβάλεται πρόστιμο από τις αρχές κάθε φορά που ρυπαίνουμε το χώρο ως ιδιώτες.

Αν συνηθίσουμε να ζούμε σε ένα καθαρό περιβάλλον, έπειτα θα το επιζητούμε και θα το απαιτούμε και οι ίδιοι. Θα το απαιτεί η αισθητική μας.

Πριν από μερικά χρόνια, μία ομάδα Βερολινέζων οικολόγων αντιτάχθηκε στην κατεδάφιση του τείχους του Βερολίνου. Γιατί; Επειδή ορισμένα διαστήματα της λιθοδομής του αποτελούσαν το μοναδικό επί γης βιότοπο ενός συγκεκριμένου είδους μικρών σκαθαριών. Αυτήν τη στιγμή εμείς αντιτασσόμαστε στην κατεδάφιση της γης. Ας μη γκρεμίσουμε τη γη. Αποτελεί το μοναδικό βιότοπο ενός συγκεκριμένου και αξιοπερίεργου όντος, του ανθρώπου.

ΛΑΖΑΡΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ (Νομός Πιερίας): Κύριε Πρόεδρε, να κάνω μια μικρή επισήμανση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε.

ΛΑΖΑΡΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ (Νομός Πιερίας): Προσωπική μου άποψη είναι ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να καταστρέψει τη γη, ό,τι και αν κάνει. Ο μόνος που μπορεί να καταστραφεί είναι ο ίδιος ο άνθρωπος με την παρέμβασή του. Δηλαδή, η γη θα επιβιώσει ό,τι και αν γίνει. Απλά ο άνθρωπος δεν ξέρουμε αν θα συνεχίσει να κατοικεί πάνω στη γη ή θα αφανιστεί ο ίδιος. Η γη είναι κάτι πολύ ανώτερο από τον άνθρωπο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η συνάδελφός σου είτε πάντως να σεβόμαστε τη γη. Βεβαίως, καλό θα είναι, πριν αντιδράσει η γη, να μην παρεμβαίνουμε εμείς έτσι, ώστε να την τραυματίσουμε.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ (Νομός Κυκλάδης): Θα ήθελα να ρωτήσω, η γη πώς θα επιβιώσει; Ανέφερα και στο λόγο μου την πυρηνική ενέργεια και όλες αυτές τις βόμβες που δημιουργούνται, κατά καιρούς. Μία πυρηνική βόμβα μπορεί να καταστρέψει τη γη σε κάποιο μέρος της. Εάν, όμως, αυτό επεκταθεί, μπορεί να καταστραφεί εντελώς η γη. Δεν ξέρουμε, τι θα γίνει στο μέλλον.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Έλενα Μάρα έχει το λόγο.

ΕΛΕΝΑ ΜΑΡΑ (Αμμόχωστος-Κύπρος): Να πω στο συνάδελφο που μίλησε πριν, ότι δεν είναι θέμα να επιβιώσει η γη. Το θέμα είναι πώς θα επιβιώσει και, αν επιβιώσει ως κρα- νίου τόπος, χωρίς άνθρωπο πάνω, τότε καλύτερα να μην επιβιώσει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το θέμα είναι να ζούμε σε ένα αρμονικό περιβάλλον και σε φιλική σχέση με τη γη και όχι σε αντίθεση μ' αυτή.

Η Ευαγγελία Δρίβα έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΡΙΒΑ (Νομός Λακωνίας): Να ζητήσω συγγνώμη για την προχειρότητα του λόγου μου. Ελπίζω να μεταφέρω την ουσία των σκέψεών μου.

Κύριε Πρόεδρε, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, είναι σε όλους γνωστό νομίζω η λέξη «χρήμα», τι σημαίνει και ποια είναι τα επακόλουθά του. Δεν θα αναλύσω περισσότερο την

αναγκαιότητά του, μα κυρίως τη θέση που έχει στην ψυχολογία του σημερινού Έλληνα. Έχουμε φθάσει ως ελληνική κοινωνία στο οριακό σημείο που τα πάντα και οι πάντες κρίνονται από την ποσότητα και το μέγεθος του τραπεζικού τους λογαριασμού. Όσον και αν είμαι καυστική, θα τονίσω πόσο μεγάλη σημασία έχει αυτό για το σημερινό Έλληνα.

Ζωντανά, καθημερινά παραδείγματα γύρω μας παρουσιάζουν το δεκαεπτάχρονο μαθητή να επιλέγει το επάγγελμά του με μόνο κριτήριο την οικονομική απόδοσή του. Πού είναι το αίσθημα του Σωκράτη, που χωρίς πληρωμή αγωνιζόταν για τη διαφώτιση των συμπολιτών του; Πού θα είναι σε μερικά χρόνια ο θεσμός των γιατρών χωρίς σύνορα, που οικειοθελώς προσφέρουν τη λειτουργία τους, χωρίς χρηματική ανταπόδοση σε όσους έχουν ανάγκη;

Συγχρόνως, η έλλειψη της αίσθησης της οικονομίας, με την έννοια της στέρησης περιττών προϊόντων και ενεργειών, οδηγούν την ελληνική νεολαία σε ένα άνδρο σπατάλης και ανώφελης θυσίας κόπου και εργασίας και κυρίως των γονιών τους. Μπορούμε άλλωστε άνετα να διακρίνουμε μία ιδιαίτερη συμπεριφορά στα νεαρά άτομα που έχουν μολυνθεί από τον ιό του χρήματος και της κατανάλωσης. Αίσθημα υπεροχής απέναντι στους άλλους, απόρριψη ατόμων με άσχημη οικονομική κατάσταση και τάση επίδειξης και διαφοροποίησης, πράγμα που τα λέει όλα.

Ρίζα του προβλήματος είναι η ίδια η διαπαιδαγώγηση, όπως αυτή δίνεται τόσο από την οικογένεια, όσο και από το σχολείο. Είναι ανάγκη η κοινωνία μας να δώσει κάποια ιδιαίτερη αγωγή, ώστε να αποτρέψει το φαινόμενο κατά το οποίο το χρήμα αποτελεί αυτοσκοπό των νέων. Και προσέξτε, δεν μιλώ για την αποκοπή των νέων από τη συνεισφορά στην εθνική οικονομία. Αλλά προσπαθώ να κάνω φανερή τη μετατροπή μιας ολόκληρης γενιάς που κανείς θα περίμενε πολλά απ' αυτήν, σε μια γενιά καταναλωτισμού που βασικό χαρακτηριστικό της είναι η εμμονή στο χρήμα.

Αν ψάξουμε λύσεις, θα επιστρέψουμε ξανά εκεί που το πρόβλημα ξεκινά. Αν είναι τόσο δύσκολο να αλλάξουμε το δεδομένο της ελληνικής κοινωνίας, τότε θέλοντας να αποφύγουμε τις μετέπειτα συνέπειες, θα πρέπει να στραφούμε εκλιπαρώντας στο θεσμό του σχολείου. Μόνο μέσα από τα μηνύματα που αυτό περνάει θα καταφέρουμε με μια «πλύση εγκεφάλου» να κάνουμε βίωμα στους νέους από την πιο νεαρή ηλικία, πως η θετική πλευρά του χρήματος γίνεται φανερή μόνο μέσα από την παραγωγή ειρηνικών και χρήσιμων έργων. Πρέπει κάθε δεκαετίαχρονος να αντιμετωπίζει το χρήμα ως μέσο κοινωνικής και ατομικής προόδου. Συγχρόνως, μαθήματα που διδάσκονται στις λυκειακές τάξεις, όπως αρχές οικονομίας, στατιστική, να περιέχουν και κάποια αρχικά κεφάλαια που να απευθύνονται στην έννοια του χρήματος, στη σωστή χρήση του, μα και στα μελλοντικά αποτελέσματα της λανθασμένης χρήσης του χρήματος. Μα, και ο ρόλος της διαφήμισης είναι σημαντικός. Πώς

είναι δυνατόν, όταν ένα δεκάχρονο παιδί κατακλύζεται από πρότυπα ευημερίας και πλούσιου ψεύτικου χαμόγελου, να μη θέτει και ως στόχο ζωής τον πλούτο. Είναι αίτημα απ' όλους, νομίζω, η καθημερινότητα και η πραγματικότητα να εισβάλει και στο χώρο της διαφήμισης.

Είναι στ' αλήθεια κρίμα να βλέπεις την εστία της ζωής και της ενεργητικότητας στη νεολαία να αγωνίζεται για τη συσσώρευση χρημάτων και ο πλούτος να αποτελεί το όνειρό της και το όραμα. Δε συμφωνείτε μαζί μου, πως με το να επιτρέπουμε μία τέτοιου είδους διαπαιδαγώγηση είναι σαν να επιτρέπουμε τη δημιουργία επικίνδυνων προσωπικοτήτων, που μόνο για το ατομικό τους συμφέρον ενδιαφέρονται και όχι για το σύνολο. Όσο και αν τα λόγια μου φαίνονται θεωρητικά, το πρόβλημα γίνεται πράξη μέρα με τη μέρα. Έτσι το δικό μου μυαλούδακι, όπως και πολλών ακόμη εδώ σ' αυτή την αίθουσα, κρίνει πως όλα είναι στο χέρι μας. Μία προσπάθεια και μόνο είμαι πεπεισμένη πως θα έχει αποτελέσματα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Κλείνουμε τον κατάλογο των ομιλητών με την Χρυσάνθη Παπαδοπούλου.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ξάνθης): Σεβαστό Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι, για την ένταξή μας στην ΟΝΕ, η οποία θα συνεπάγεται οικονομικά οφέλη, χρειάζονται θυσίες, προσπάθειες και περιορισμοί, ώστε τελικά να δημιουργηθεί κλίμα ανάπτυξης και προόδου σε μία ισχυρή Ελλάδα.

Η μάχη αυτή για να κερδιθεί χρειάζεται σιγουριά, ηρεμία, μέθοδο και προγραμματισμό. Σ' αυτή την πορεία δε θα πρέπει να παραγκωνίσουμε νευραλγικές και ευαίσθητες περιοχές, όπως η Θράκη, μία ήρεμη και πολύπαθη γη, με μεγάλη γεωπολιτική και γεωοικονομική σημασία.

Η Εγνατία Οδός, ένα έργο πολύ σημαντικό, που θα βοηθήσει στην ανάπτυξη του εμπορίου, θα πρέπει να ολοκληρωθεί, ώστε να συνδεθεί η δυτική Ελλάδα με την Αλεξανδρούπολη με αυτοκινητόδρομο γρήγορης προσπέλασης. Έτσι, θα αντιμετωπισθεί το πρόβλημα της απόστασης και η Θράκη δεν θα είναι απομονωμένη και περιθωριοποιημένη.

Ακόμη, ένα καλό περιφερειακό οδικό δίκτυο θα μπορούσε να διευκολύνει την άνετη μετακίνηση του πληθυσμού με αποτέλεσμα την οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Θα πρέπει να παρέχονται κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις στο να γίνουν εργοστάσια και βιομηχανίες. Έτσι, θα δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο ενεργός πληθυσμός. Η τοπική αγορά θα καταστεί μεγαλύτερη και οι βιομηχανίες θα μπορέσουν να επιζήσουν. Επίσης, θα αντιμετωπισθεί η αστυφιλία και θα επιτευχθεί η αποκέντρωση. Να συνεχίσουν να χορηγούνται κονδύλια για κρατικές επιχειρήσεις. Είναι σημαντικό για όλους μας να υποστηριχθεί η έρευνα στη Θράκη, η οποία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην εθνική οικονομία. Αξίζει να διατεθούν χρήματα για την αξιοποίηση της περιοχής της Νέας Κεσάνης, όπου βρίσκονται

θερμά νερά. Αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν και μακροπρόθεσμα να χρησιμοποιηθούν για τη θέρμανση των σπιτιών. Έτσι, θα εξοικονομηθεί ενέργεια και θα αναπτυχθεί η οικονομία.

Η Ελλάδα είναι χώρα εξαρτημένη από ενεργειακές πρώτες ύλες. Εισάγουμε πετρέλαιο και καύσιμα. Η Θράκη είναι πλούσια σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Τα θερμά νερά αποδίδουν πάνω από εκατό μεγαβάτ ενέργειας. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη γεωργική καλλιέργεια σε θερμοκηπιακές μονάδες, την αγροτοβιομηχανία, την ξήρανση και αφυδάτωση αγροτικών προϊόντων. Έτσι, η παραγωγή θα είναι πρώιμη, εξαγωγήμη, θα βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση των αγροτών, οπότε θα συμβάλουν πιο ενεργά στη ζώσα κίνηση της τοπικής αγοράς. Εξάλλου, αν επενδύσουμε στις ιαματικές ιδιότητες των θερμών νερών, ενθαρρύνοντας με επιδοτήσεις το κτίσιμο ξενοδοχειακών συγκροτημάτων, θα προσελκύσουμε κόσμο από την υπόλοιπη Ελλάδα και το εξωτερικό και θα ανθίσει ο θεραπευτικός τουρισμός και ο τουρισμός υγείας.

Επιπλέον, είναι απαραίτητο να δίνονται κίνητρα για οικειοθελείς μεταθέσεις δημοσίων υπαλλήλων και να συνεχίσουν να δίνονται στεγαστικά δάνεια. Ας προσθέσουμε ακόμη ότι χρειάζεται να γίνονται περισσότεροι διορισμοί γιατρών και καθηγητών, ώστε να υπάρξει ακόμη καλύτερη υγειονομική περίθαλψη και παιδεία.

Όλα αυτά θα έχουν ως αποτέλεσμα να μετατραπεί η Θράκη σε πόλο έλξης πληθυσμού, ώστε να πάψει να υφίσταται δημογραφικό πρόβλημα. Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο αποτελεί σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης. Θα πρέπει, λοιπόν, να υπάρξουν σε αυτό περισσότερες θέσεις, αλλά και καινούργια τμήματα ειδικοτήτων. Αξίζει να εκμεταλλευτούμε και να προστατεύσουμε το φυσικό πλούτο της Θράκης χρηματοδοτώντας τις οικονομικές οργανώσεις και ενθαρρύνοντας την προσέλευση επισκεπτών στη Θράκη. Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι στη Θράκη ζουν μαζί με τους ντόπιους και Πομάκοι, αθίγγανοι, τουρκόφωνοι, και νεοπρόσφυγες Πόντιοι. Όλοι αυτοί, αν μορφωθούν, θα μπορέσουν να ενταχθούν στη θρακιώτικη κοινωνία, θα καταναλώνουν τον παραγόμενο πλούτο στον τόπο που τον παράγουν και θα είναι άτρωτοι στην άσχημη προπαγάνδα της Τουρκίας. Με σωστή οργάνωση και προγραμματισμό το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας θα μπορούσε να προσφέρει πολλά για την εκπαίδευση των νέων Μουσουλμάνων. Επενδύοντας στη γνώση τους, η πολιτεία μπορεί να δημιουργήσει γέφυρες, ώστε να εκλείψουν οι αντιπαλότητες.

Επιπλέον, στην Ξάνθη είναι διάχυτη η παρουσία της παράδοσης. Παλιά αρχοντικά, λαογραφικό μουσείο, πολιτιστικοί σύλλογοι αξίζουν οικονομική υποστήριξη. Ιστορία, περιβάλλον και πολυπολιτισμικότητα συναντιούνται στη Θράκη. Με το βλέμμα στο μέλλον, με διορατικότητα, σωστή οργάνωση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων μας μπορούμε να

δημιουργήσουμε την υποδομή, ώστε αργότερα οι πόρτες συνδιαλλαγών να είναι ανοικτές και να απολαμβάνουμε τους καρπούς των τωρινών επιλογών μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την τελευταία ομιλήτρια από την Ξάνθη.

Αγαπητοί συνάδελφοι, τελειώσαμε εδώ. Θέλω να σας διαβάσω τα ονόματα των αυριανών ομιλητών. Αν κάποιος θέλει να μιλήσει αύριο, μπορεί να προστεθεί το όνομά του και τώρα. Διαβάζω τα ονόματα: Βούλγαρης Λάζαρος από Πιερία, Κοτσώνη Γαβριέλλα από Αυστραλία, Δασκαλάκης Νίκος από Καβάλα, Κυριακού Σοφία από Γερμανία, Καραμπάσης Αναστάσιος, Επικρατείας, Χριστοπούλου Δήμητρα από Βοιωτία, Φαρμάκη Μερόπη από Ιωάννινα, Ντουλάκη Ευαγγελία από Ηράκλειο, Βαρβαρούση Βασιλική από Λάρισα, Παπαδοπούλου Μάρθα από Κέρκυρα, Κοντονή Νίκη από Πρέβεζα, Μαυρόπουλος Γεώργιος από Β' Αθήνας, Λιναρδάκης Στυλιανός από Λασιθί, Μαρλάση Ελένη από Βοιωτία, Σταθοπούλου Μαριάννα από Α' Αθηνών, Ζαμάνη Μαριλένα από Χαλκιδική, Μάλιακα Μαρία από Ιωάννινα.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι πως, επειδή φαίνεται πως όλα όσα είπαμε τα τηρήσαμε κατά γράμμα, μας μένουν είκοσι πέντε λεπτά. Θα εγγράψουμε όσους θέλουν να μιλήσουν, γιατί δεν θέλω να μείνει κανείς με το παράπονο, ότι ήλθε στη Βουλή των Εφήβων και δεν τοποθετήθηκε, έστω για δύο λεπτά.

Ποιος άλλος θέλει να μιλήσει;

Η Μαρία Καλεντέρη, ο Μιχαήλ Ιωαννίδης και ο Νικόλαος Νικολαΐδης.

Ο κ. Τσούκκας Αβράμης έχει το λόγο.

ΑΒΡΑΜΗΣ ΤΣΟΥΚΚΑΣ (Αμμόχωστος): Σήμερα, επειδή η Ελλάδα έχει την πιο καλή οικονομία στα Βαλκάνια, μπορεί να διαδραματίσει έναν οικονομικό ρόλο. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότερες βαλκανικές χώρες έχουν οικονομικά προβλήματα σήμερα, η Ελλάδα μπορεί, πιστεύω, κάνοντας σωστές κινήσεις και προσφέροντας οικονομικές διευκολύνσεις σ' αυτές τις χώρες, να εξασφαλίσει τη συμπάρταση μερικών χωρών ή τουλάχιστον κάποιες υποχωρήσεις ιδιαίτερα στα Σκόπια.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο Κωνσταντίνος Βασιλειάδης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ (Νομός Δράμης): Άκουσα όλες τις απόψεις που είχαν οι συνάδελφοί μου με βάση την Ο.Ν.Ε. και όσα σχετίζονταν με την ένταξη της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε. Βλέπουμε καθημερινά και στις ειδήσεις και στις εφημερίδες και από έξω συζητήσεις, ότι οι απόψεις για την ένταξη της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε., δυστυχώς δίστανται. Υπάρχουν άνθρωποι που θέλουν την ένταξη της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε., άλλοι όμως πιο δύσπιστοι, δεν την θέλουν.

Θα ήθελα να υποβάλω ένα ερώτημα: Αφού οι απόψεις για την ένταξη της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε. δίστανται, γιατί

δεν έγινε ένα δημοψήφισμα, έτσι ώστε ο ελληνικός λαός να αποφασίσει;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εγώ, δεν είμαι ο αρμόδιος να σας απαντήσω. Απλώς, θα πω τη γνώμη μου, όχι, όμως, ως απάντηση.

Δεχόμενοι τις αρχές της δημοκρατίας, η οποία εκπροσωπείται στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, θα μπορούσε κανείς χωρίς καμμία επιφύλαξη, να πει ότι το 95% περίπου, λίγο παραπάνω, λίγο παρακάτω, του ελληνικού λαού, είναι υπέρ της ένταξής μας στην Ο.Ν.Ε. Υπ' αυτή την έννοια, θα μπορούσε κανείς να πει ότι δημοψηφίσματα σε μια καθαρά δημοκρατική χώρα,

όπως είναι η δική μας, γίνονται με σεβασμό στην αντίθετη άποψη, την δισταμένη άποψη, η οποία είναι μια συγκεκριμένη και ξεκάθαρη και πάγια άποψη, την οποία, όπως σας είπα, σέβομαι πραγματικά, αλλά δεν ενστερνίζομαι.

Στο σημείο αυτό λύεται η συνεδρίαση, ώρα 19.30' για αύριο ώρα 9.00' π.μ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ